

Tarım

Arazilerinin

Bölünmesine Son

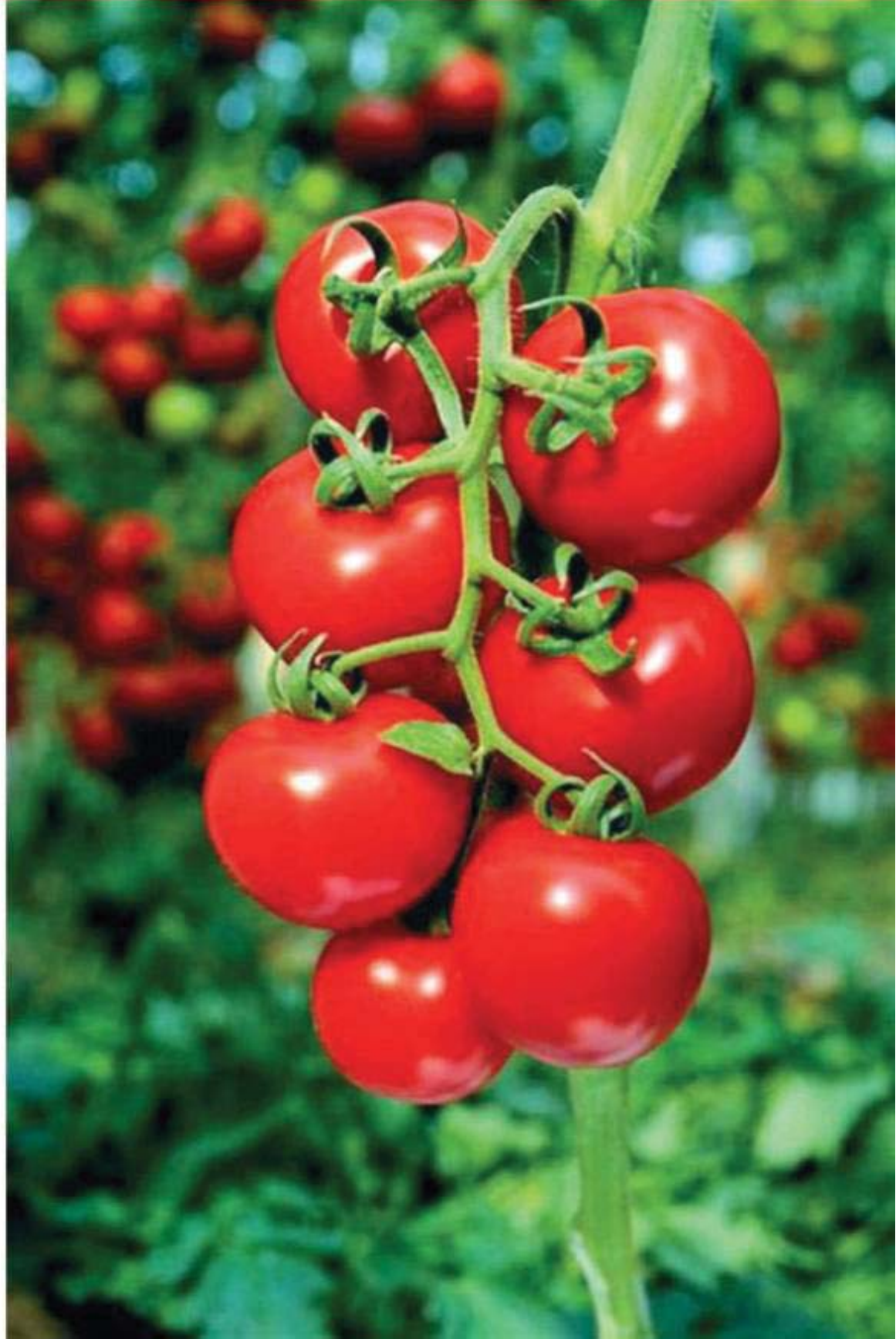
Samsun'da Manda

Yetiştiriciliği

Domates Güvesi

Ceviz Yetiştiriciliği

Tarımsal Kirlilik

Ülkemizde bir yılda

israf

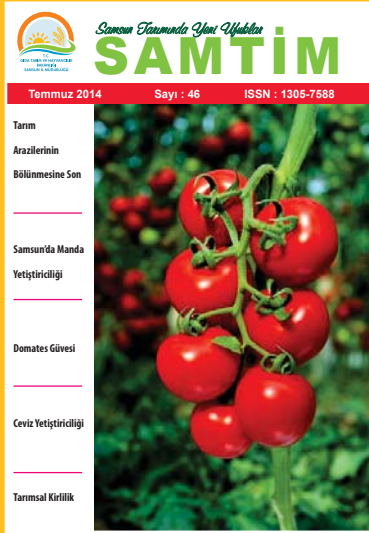
edilen ekmekle

**500 km yol
yapılabilir**

www.ekmekisrafetme.com

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık
Müdürlüğü Adına
SAHİBİ

Kadir GÜVEN
İl Müdürü

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Erol BAŞ

YAYIN KURULU

Erol BAŞ
Lale BALKAN
Gürsel BALCI
Dr. Habip MURUZ
İcabi ÇAĞAN
Cihan EROĞUL
Fuat ÇOŞKUN
Hatice OLGUN
Ahmet ŞENOĞLU

FOTOĞRAFLAR

Recep YAPINCAK

YÖNETİM YERİ ADRESİ

Gıda İl Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad.
No: 7 - 55060 İlkadım / SAMSUN

TELEFON

0362 231 37 00 / 270

FAKS

0362 233 21 63

E-MAIL

ktv@samsuntarim.gov.tr

WEB

http://samsun.tarim.gov.tr

TASARIM - BASKI - CİLT

CEYLAN
OFSET
MUTLAKA BAKIM YERİ (KILIKLI) SAMSUN
Hacıbey Ceylanağ - 0362 431 1 444 - Şiş: 16281
Pazar Mh. Necati Etenli Şiş. No:47 İlkadım/SAMSUN

ISSN: 130-7588

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yayını olan SAMTİM Dergisi
Yaygın Süreli Yayındır.

İÇİNDEKİLER

TARIM ARAZİLERİNİN BÖLÜNMESİNE SON.....	3
TOPRAK BAYRAMI.....	5
MANDA YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAMSUN'DA BUGÜNÜ.....	6
DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BÜYÜK TEHLİKE: DOMATES GÜVESİ:	10
CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ	14
RÖPORTAJ: BİR AZİM VE BAŞARI ÖYKÜSÜ	18
TARIMSAL KİRLİLİK VE KİRLİLİĞİN İZLENMESİ.....	20
TARIM TAKVİMİ	21
ÖZEL GÜN VE HAFTALAR	22
İLİMİZDEN HABERLER	24

<http://samsun.tarim.gov.tr>

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

H. Otatürk

Kıymetli Samtim Okurları,

Yaz aylarını en yoğun yaşadığımız günlerdeyiz ve tarımsal üretim alanındaki tempo özellikle bu aylarda gayet yüksek. Buğday gibi kimi ürünlerde hasat mevsimini geride bırakırken, karpuz kavun ve sair sebzelerde hasat mevsiminin tam ortasındayız.

Mayıs ayında bir biri ardına kutladığımız Toprak Bayramı ve Dünya Çiftçiler Günü mesajlarımızda da vurguladığımız üzere tarımda verimlilik asli konumuz. Personel anlamında bizlerin bu konudaki devam eden çabası dışında, hükümetin tarım politikaları gereği son yıllarda tarımsal alana yapılan yatırım ve teşvikler

de hep bu amaçlıdır. Nitekim bütçe görüşmelerinde de dikkat çektiği üzere, milli gelirden tarıma ayrılan pay her yıl önemli ölçüde artan oranlarda gerçekleşmektedir. Böyle bir girişten tahmin edileceği üzere, 2014 yılının tarımsal destekleme miktarları açıklanmış durumda.

Bakanlar Kurulunun 2014 yılına ilişkin tarımsal desteklerine ilişkin kararı, Resmi Gazetede yayımlanarak, 1 Ocak 2014'ten geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi. Karar uyarınca Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olmayı (böylelikle kayıt dışı üretimi önleyeceği de düşünülerek) ve tabii ki sertifikalı ürün kullanımını da esas alan teşvikler ilgili Birliklere üye olma, yada belli projelerde yer alma durumuna göre ve yine bulunulan il ve havzalara göre de değişmekle birlikte her türlü bitkisel ve hayvansal üretim için çiftçilere önemli teşvikler sağlanması öngörülmektedir. Elbetteki hayvan aşı ve kontrolleri ile suni tohumlama ödemelerindeki artışlar da bu kategoride ele alınmalıdır.

Dergimizin içeriğinde detaylarını da görebileceğiniz söz konusu destekleme miktarlarına bakıldığında hayvansal üretimde et- süt üretimi dışında balıkçılık, arıcılık, ipekböcekçiliği, tiftik üretimi gibi geçmişte ihmal edilmiş alanlara önem verildiği de görülmektedir. Sağlıklı nesillerin, ancak sağlıklı gıda üretimiyle mümkün olacağını öngören Bakanlık, hastalıktan ari olan ve yapılan kontrollerde bunu doğrulayan işletmeler için de hastalıktan ari sığır başına önemli oranlarda destekler sunmaktadır.

Bitkisel üretim alanına baktığımızda ise tarla bitkilerinde, sebze ve yem bitkilerinde önemli destekleme miktarları gözüme çarpmaktadır. Yine burada da baktığımızda; sertifikalı tohum - fidan kullanımının kamu yararına yaygınlaştırılması ve teşvikler yoluyla özendirilmesi yanında kayıtlı üretimin esas alındığı gözden kaçmıyor. Organik ve iyi tarım ödemelerindeki artışlar da az önce sözünü ettiğimiz kamu yararının Bakanlığımızın tarım politikalarının ve dolayısıyla teşvik ve desteklerinin çıkış noktasını oluşturduğu görülmektedir.

Kıymetli okurlarımız, her seferinde söylediğimiz gibi elbette yapılanlar hala kafi değildir, zira kurumsal hedefimiz çok daha ileri bir tarımsal üretim ve refah seviyesidir. Bu konuda hep birlikte çabalama kararımızı yinelerken ürününüz bol hasadınız bereketli olsun diyoruz..

Kadir GÜVEN

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü

<http://samsun.tarim.gov.tr>

TARIM ARAZİLERİNİN MİRAS YOLUYLA BÖLÜNMESİNE SON...

Tarım arazilerinin toplulaştırılmasını, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve Türk Medeni Kanununda Değişikliği öngören 6537 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 15 Mayıs 2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara uyarınca artık tarım arazileri miras yoluyla bölünmeyecek.

İlimizde 21.500 hektar alanda Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projeleri kapsamında çalışmalarımız sürmektedir. Ancak Arazi Toplulaştırma Projeleri, proje sonrasında tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesini engelleyememektedir. Miras yoluyla bölünen tarım arazileri bir ailenin geçimini sağlayamayacak küçüklüğe eriştiğinde ise iç göç, sahipsiz ve boş kalan tarım alanları ile tarımsal üretimde azalma kaçınılmaz oluyor. Oysaki artan nüfusun gıda talebini karşılayabilmek için tarımsal üretimi artırmak hedefimiz olmalıdır.

Tarım arazilerinin toplulaştırılmasını sağlamayı, tarımsal üretimi ve kalkınmayı artırmayı amaçlayan 6537 sayılı kanun TBMM'den geçerek, 15 Mayıs 2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

BÖLÜNEMEZ EŞYA NİTELİĞİ KAZANMIŞ OLACAK

Kanuna göre; asgari tarımsal arazi büyüklüğü, bölge ve yörelerin toplumsal, ekonomik, ekolojik ve teknik özellikleri gözetilerek Bakanlık tarafından belirlenecek. Belirlenen asgari büyüklüğe erişmiş tarımsal araziler,

bölünemez eşya niteliği kazanmış olacak.

Asgari tarımsal arazi büyüklüğü; mutlak tarım arazileri, marjinal tarım arazileri ve özel ürün arazilerinde 2 hektar, dikili tarım arazilerinde 0,5 hektar, örtü altı tarımı yapılan arazilerde 0,3 hektardan küçük belirlenemeyecek.

Bakanlık asgari tarımsal arazi büyüklüklerini günün koşullarına göre artıracaktır. Tarım arazileri Bakanlıkça belirlenen büyüklüklerin altında ifraz edilemeyecek ve hisselendirilemeyecek.

Hazine taşınmazlarının satış işlemleri hariç olmak üzere pay ve paydaş adedi artırılamayacak. Ancak, tarım dışı kullanım izni verilen alanlar veya çay, fındık, zeytin gibi özel iklim ve toprak ihtiyaçları olan bitkilerin yetiştiği alanlarda arazi özellikleri nedeniyle belirlenen asgari tarımsal arazi büyüklüğünden daha küçük parsellerin oluşması gerekli olduğu takdirde, Bakanlığın uygun görüşü ile daha küçük parseller oluşturulabilecek.

TARIMSAL ARAZİLER BELİRLENEN YETER GELİRLİ TARIMSAL ARAZİ BÜYÜKLÜKLERİNİN ALTINDA İFRAZ EDİLEMİYECİK, BÖLÜNEMEYECİK

Tarımsal araziler belirlenen yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin altında ifraz edilemeyecek, bölünemeyecek. Tarımsal arazilerin bu niteliği şerh konulmak üzere Bakanlık tarafından ilgili Tapu Müdürlüğüne bildirilecek.

Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin hesaplan-

masında, aynı kişiye ait ve Bakanlıkça aralarında ekonomik bütünlük bulunduğu tespit edilen tarım arazileri

birlikte değerlendirilecek. Yeter gelirli tarımsal arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip olmayan kısımları Bakanlığın izni ile satılabilecek.

Samsun İlinin İlçeler Bazında Yeter Gelirli Tarımsal Arazi Büyüklükleri

İlçe Adı	Sulu Arazi (Da)	Kuru Arazi (Da)	Dikili Arazi (Da)	Örtü Altı (Da)
Alaçam	80	180	10	3
Asarcık	100	200	10	3
Atakum	80	180	10	3
Ayvacık	100	200	10	3
Bafra	65	180	10	3
Canik	85	200	10	3
Çarşamba	65	120	10	3
Havza	65	160	10	3
İlkadım	65	120	10	3
Kavak	85	165	10	3
Ladik	65	160	10	3
Ondokuz Mayıs	80	180	10	3
Salıpazarı	85	165	10	3
Tekkeköy	60	120	10	3
Terme	75	140	10	3
Vezirköprü	65	140	10	3
Yakakent	65	190	10	3

Yasa uyarınca mirasa konu tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerde mülkiyetin devri esas olacak. Mirasçılar arasında anlaşma sağlanması halinde, mülkiyeti devir işlemleri mirasın açılmasından itibaren bir yıl içinde tamamlanacak.

SATIŞA HÂKİM KARAR VERECEK

Mirasçılar arasında anlaşma sağlanamadığı takdirde, mirasçılardan her biri yetkili Sulh Hukuk Mahkemesi

nezdinde dava açabilecek. Bu durumda hâkim yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetini;

-Tarımsal gelir değeri üzerinden ehil mirasçıya devrine,

-Birden çok ehil mirasçı olması halinde, öncelikle asgari geçimini bu yeter gelirli tarımsal arazilerden sağlayan mirasçıya devrine,

-Ehil mirasçı olmaması halinde mirasçılar arasında en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine,

-Birden fazla ehil mirasçı olması ve mirasçılardan birinin miras dışı tarımsal arazilere sahip olması durumunda, mirasçının mevcut arazilerini yeter gelirli tarımsal araziye ulaştırmak için bu mirasçıya devrine,

-Mirasa konu yeter gelirli tarımsal arazinin kendisine devrini talep eden mirasçı bulunmadığı takdirde hâkim satışına karar verebilir.

-Yeter gelirli tarımsal araziler birden çok yeter geliri sağlayan tarımsal arazi büyüklüğüne bölünebiliyorsa, Sulh Hukuk Hâkimi bunlardan her birinin mülkiyetini kanunda belirtilen hükümler çerçevesinde mirasçılara ayrı ayrı devrine karar verebilir.

ÖNALIM HAKKI

Ortaklardan birinin payını üçüncü bir kişiye satması hâlinde, diğer ortaklar önalım hakkına sahiptir. Tarımsal arazilerin satılması hâlinde sınırdaş tarımsal arazi malikleri de önalım hakkına sahiptir. Tarımsal arazi, sınırdaş maliklerden birine satıldığı takdirde, diğer sınırdaş malikler önalım haklarını kullanamaz. Önalım hakkına sahip birden fazla sınırdaş tarımsal arazi malikinin bulunması hâlinde hâkim, tarımsal bütünlük arz eden sınırdaş arazi malikine önalıma konu tarımsal arazinin mülkiyetinin devrine karar verir. Önalım hakkının kullanılmasında Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır

EHİL MİRASÇI BAKANLIKÇA BELİRLENECEK

Ehil mirasçıya ait nitelikler, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek.

TARIMSAL ARAZİLERİ TOPLULAŞTIRABİLECEK

Bakanlık, gerekli hallerde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri toplulaştırabilecek veya bu Kanun kapsamında değerlendirmek üzere kamulaştıracaktır.

Toplulaştırma uygulamalarında, tahsisli araziler asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki araziler ile birleştirilerek asgari büyüklükte yeni tarımsal araziler oluşturulabilecek.

TOPRAK BAYRAMI KAPSAMINDA; BAFRA OVASI ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARLA İÇİ GELİŞTİRME HİZMETLERİ PROJESİ TAPU DAĞITIM TÖRENİ

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzce Bafra ovasında yapılmakta olan Katılımcı ve Arazi Toplulaştırma projeleri, 2006 yılından beri toplam 20 yerleşim biriminde ve 14000 hektar alanda yürütülmektedir. Bu kapsamda Samsun Bafra Ovası Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projesi kapsamında 13 Haziran 2014 günü bir Tapu Dağıtım Töreni gerçekleştirildi.

Çetinkaya Mahallesi'nde bulunan Samsun Büyükşehir Belediyesi Bafra Şube Müdürlüğü bahçesinde gerçekleştirilen tapu törenine İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürümüz Kadir GÜVEN'in yanı sıra Samsun Valisi Hüseyin AKSOY, Bafra Kaymakamı Ali KATIRCI, Garnizon Komutan Vekili Üsteğmen Volkan YILDIRIM, Belediye Başkanı Zihni ŞAHİN, İlçe Emniyet Müdürü Mustafa YİĞİT, Ziraat Odası Başkanı Sait KARAGÖL, çeşitli kurum amirleri ve vatandaşlar katıldı.

Bafra Ziraat Odası Başkanı Sait Karagöl'ün yapılan çalışmalar için yetkililere teşekkür ettiği törende söz alan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürümüz Kadir GÜVEN şunları belirtti; "Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi, ekonomik olarak tarım yapılamayacak kadar küçük parsellerin oluşması, tarım parsellerinde hissedar sayısının çok fazla olması, parseller arasında planlanmış yolların olmaması, parsellerin şeklinin düzgün olmaması, tek başına uygulanan sulama projeleriyle arazilerin daha da küçük parsellere bölünmüş olması gibi sebeplerle arazi toplulaştırma çalışmaları günümüzde önem kazanmaktadır."

Bafra Kaymakamı Ali KATIRCI'nın ilçenin tarım potansiyelinden söz ederek toplulaştırma çalışmalarında emeği geçenlere teşekkür ettiği konuşmasının ardından söz alan Samsun Valisi Hüseyin AKSOY ise vatandaşların toprak bayramını tebrik ettiği konuşmasına şöyle devam etti; "Bafra Ovası, Çarşamba Ovası, Vezirköprü, Havza, Ladik bölgeleri bizim tarımsal alanda en önemli potansiyeli olan alanlarımızdır. Samsun'da tarımı daha ileri bir noktaya

taşıyabilmek, yapılan çalışmalarda yol haritasını belirlemek amacıyla Tarım Master Planı'nı gerçekleştirdik. Ziraat odalarımızla, İl Gıda, Tarım Hayvancılık Müdürlüğümüzle, üniversitemizle ve birçok sektör temsilcisinin katkılarıyla Samsun'da Tarım Master Planı hazırlayarak yol haritamızı ortaya koyduk. Bafra ilçemiz ve Bafra Ovası Kızılırmak Nehri etrafındaki tarımsal varlığımız Türkiye'nin önemli ovalarından, tarımsal varlığı olan noktalarından birisi. Buradaki tarımsal üretimi daha üst noktalara taşıyabilmek, tarımda verimi arttırabilmek için geçmiş yıllardan itibaren bu bölgede başlatılan sulama projeleri ve drenaj projeleri önemli ölçüde tamamlandı. DSİ'nin yürüttüğü bu çalışmalarda bugüne kadar çok önemli mesafeler alındı. Bugün bu arazilerden daha fazla verim alabilme adına tarımsal parsellerin maksimum faydayı sağlayabilecek büyüklükte olmaları adına arazi toplulaştırma çalışmaları sonucunda hak sahibi olan çiftçilerimize tapularını vereceğiz." diye konuştu.

Konuşmaların ardından Bafra Belediyesi Halk Oyunlarının İhtiyar Delikanlılar Folklor Ekibi bir gösteri yaptı. Tören tapuların dağıtımı ile son buldu.

MANDA YETİŞTİRİCİLİĞİ ve SAMSUN'DA BUGÜNÜ

Dr. Habip MURUZ

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı-SAMSUN

Manda deyince ülkemizde kaymak, İtalya'da ise mozzarella akla geliyor. İtalya'da mozzarella ve dolayısıyla manda sütü o kadar değerli ki, orada mandaya "Siyah Altın" adını vermişler.

Süt, et ve çeki hayvanı olarak manda Türkiye'de; Dombay, Camış, Camız ve Kömüş gibi isimlerle anılır. Beden yapısı kaba görünüşlü ve sağlam olup bacak ve ayakları sığırdan daha kuvvetlidir. Ayakları sığırdan daha büyük ve geniştir. Bu özellik bataklıkta yürüme ve suda yüzmeye yeteneği sağlar. Boynuz özellikleri manda ırklarının ayırt edilmesinde önemli bir özelliktir.

Dünya'da çok sayıda manda ırkı vardır. Birinci grup Bataklik Mandalarıdır ve 48 Kromozoma sahiptirler. İkinci grup Nehir Mandalarıdır ve 50 Kromozoma sahiptirler. Çiftleşmeleri ve melezlenmeleri sonucu ortaya çıkan melezler doğum yapabilirler. Melezlerin verimleri de daha yüksek olur. Ülkemizde bulunan Anadolu Mandaları, Nehir Mandaları ırkından gelmektedir. Nehir Mandaları ise çok geniş bir ırk olup, Murrah, Pandharpuri, Kundi gibi alt soyları sayılabilir. Bataklik mandalarıyla, dış bakıda boynuz yapıları ile kolayca ayırt edilebiliyorlar.

Anadolu mandalarında deri rengi gri ve kahverenginden siyaha kadar, kılın rengi ise kızıl kahverenginden siyaha kadar değişir. Sığırlara göre 1/ 10 oranında daha az ter bezine ve koyu renkte, kalın bir deriye (6- 7 mm) sahip olmaları nedeniyle sıcak stresine karşı hassasiyet gösterirler. Bu sebeple yaşadıkları yerlerde sıcaklık 30 °C'nin üzerine çıktığında serinlemek amacıyla mutlaka su (ırmak, dere, bataklık, göl, gölet, deniz gibi) birikintisine ihtiyaç duyarlar. Ancak modern yetiştiricilikte, çok kurak iklimlerde, yapay bir göl ya da душ sistemi ile mandaların bu ihtiyacını suni olarak karşılamak mümkündür. Manda, sıcağa karşı duyarlı olduğu kadar soğuğa karşı da oldukça duyarlıdır. Ortam sıcaklığı 0 °C altına düştüğünde ve uzun süre düşük sıcaklığa maruz kaldıklarında üşür ve bunu titreyerek belli ederler. Kuyruk ve meme uçları, soğuktan donarak, kangren olup düşebilir. Soğuk stresine, yetersiz beslenme sonucu enerji noksanlığı da eklenirse, metabolizmaları bozularak karaciğer ve böbrek yetmezliği sonucu ölebilirler.

Mandalarda Gebelik

Mandaların gebelik süresi 10.5 aydır. Doğum sonrası boynuz köreltme kesinlikle yapılmaz. Boynuzla vücut ısısının dengelenmesi için kullanılan bir mekanizmanın parçasıdır. İlk doğum yapma yaşı ülkemizde 36 ay civarındadır. Malaklar, ortalama 30 kg canlı ağırlıkta doğarlar ve doğduklarında renkleri siyahtır. Yaklaşık 3-6 aylık yaştan itibaren kıl rengi kırmızı-kahverengine dönmeye başlar. 10-12 aylık yaştan itibaren ise tekrar siyah veya koyu gri renge dönmeye başlar ve bu dönüşüm 24 aylık yaşta tamamlanır.

Mandalarda Besleme

Mandalar değişik çevre koşullarına uyumlu ve kanaatkar hayvanlardır. Kalitesiz yemleri iyi değerlendirerek verime dönüştürürler. Bu nedenle ekstansif yetiştiriciliğe en uygun mera hayvanlarıdır. Bataklik ya da sazlık meralarda manda yetiştiriciliği oldukça ekonomiktir. Yemlerini sakın ve uzun bir sürede tüketirler. Otlama yetenekleri ve sürü içgüdüleri kuvvetlidir. Otlarken birbirlerinden fazla uzaklaşmazlar. Yeterli ot buldukları sürece, otlama alanını sıklıkla değiştirmezler. Ani yem değişikliklerine dayanıklıdırlar. Yem konusunda seçici değillerdir. Saz, kamış, sap, kuru ot, yonca, fiğ gibi kaba yemleri daha severek tüketirler. Silajı yapılmış kaba yemleri de sorunsuz yerler. Ahırda uzun süre bağlı kaldıklarında strese girip, birbirlerinin kıllarını kopararak neredeyse vücutlarının tamamını kılsız bırakabilirler.

Hastalıklara Karşı Oldukça Dirençli

Malakların solunum yolu enfeksiyonlarından ve ishalden korunmaları dışında büyük problemleri olmaz. Ancak; soğuk rüzgarlar gerek malaklarda, gerekse mandalarda zatürre'ye sebep olabilir. Mandaların pasteurella enfeksiyonlarına karşı duyarlı oldukları bilinir. Şap hastalığına ve mastitise karşı ise sığırlara göre daha dayanıklı olurlar. Çamurda yatan mandalar dış parazitlere karşı bir çeşit koruma sağlarlar da çamurdan ve sudan geçebilecek hastalıklara da zemin hazırlanmış olur.

Manda Sütü ve Eti

Manda yetiştiriciliği ülkemiz için eti ve sütü yönünden önemlidir. Manda sütü; kaymak, peynir, yoğurt ve dondurma; eti ise

özellikle sucuk üretiminde kullanılır. Manda eti sığır etine göre daha az yağlı olup, sığır etiyile karşılaştırıldığında daha az kolesterol ve daha çok mineral içerir.

Anadolu mandalarında laktasyon süresi 230 gün olup ortalama süt verimi 1.000 kg civarındadır. Süt üretimi, doğumdan 6-7 inci haftaya kadar artar sonra azalır. Mandalarda sığırlar gibi makine ile sağılabilir. Ancak mandaların meme başları kültür ve melez ırk sığırlara göre küçük olduğundan memelik başlıkları memeye uygun olmalıdır. Eğer uygun başlık bulunamıyorsa yerli ırk sığırlar için kullanılan memelik başlığı kullanılabilir. Bu hayvanlar çabuk strese girdikleri için ilkinde doğum yapan hayvanların makineli sağıma alıştırılmalıdır. Makineli sağıma alıştırmak melez ve kültür ırklarında daha kolaydır. Manda sütü çok değerli bir gıda maddesidir. 100 gram inek sütü 70 kalori enerji verirken, manda sütü 109 kalori enerji verir. Manda sütü karoten içermez. Onun yerine vitamin A bulunur. Bu nedenle süt ve süt yağı rengi beyazdır. Manda sütü % 8 yağ ve % 4,5 protein içerir. Kuru madde ve laktoz değeri çiftlik hayvanlarından daha yüksektir.

Manda Çiftlikleri

Manda, Türkiye'nin hemen her bölgede yaşayabiliyor. Hatta sığırların beslenemediği eğimli, yetersiz kaba yem alanlarında bile yaşamlarını sürdürebiliyorlar. Ancak, mandanın derisi güneşe karşı daha hassas. Bu nedenle güneş tepedeyken çamurla sıvanması ya da suya girmeleri gerekiyor. Soysal, sulak alan ya da çamurlu göllerin şart olmadığını belirtiyor. Çünkü modern yetiştiricilikte bu ihtiyaçlar suni olarak sağlanabiliyor. Bir manda barınağında yemlik, yem yolu, dışkı yolu, manda yatakları, yem deposu ve süt muhafaza bölümlerinin bulunması gerekiyor. Bina tavanının ahşap ve alçak olması önerilir. Zeminin ise tuğladan yapılması daha sağlıklı bulunuyor. Çünkü beton yataklarda hayvanlar enerji kaybedebiliyor.

Manda Islah Çalışmaları, Sahaya Yansımaları ve Manda Kayıt Sistemi

İtalyanlar mandaları süt verimi yönünden olduğu gibi uysallık, kolay yönetilebilirlik yönünden de yıllar içerisinde ıslah etmişler. Mandaların sığırlara göre olgunluk yaşları ve gebelik süreleri ve ilk doğumu yapmaları da daha geç. Dolayısıyla ıslah çalışmaları da daha yavaş gerçekleşiyor.

Ülkemizde kapsamlı bir ıslah çalışması Bakanlığımızca ilk kez 2011 yılında uygulamaya sokulmuştur. 2011- 2015 yıllarını kapsayan "Halk Elinde Manda Islah Projesi" ile Yerli manda varlığımızın ve yetiştiriciliğinin yeniden canlandırılması ve hızlı azalışının önlenmesi, üstün damızlık manda boğası yetiştirilmesi, mandacılıktan elde edilen gelirin artırılarak sürdürülebilir manda yetiştiriciliğinin sağlanmasını amaçlayan ve sürülerin laktasyon süt verimlerinin ortalama 1.600 kg'a çıkarılması, laktasyon süresinin uzatılarak 250 günün üzerine çıkarılması, mandaların erken gelişim kabiliyetlerinin ortaya konulması ve dişi mandalarda damızlıkta kullanma yaşının daha erkene alınması hedefleyen bir proje olup, ülkemizde; İstanbul, Balıkesir,

Düzce, Tokat, Samsun, Bitlis, Diyarbakır, Afyonkarahisar, Giresun, Muş, Kütahya, Kayseri, Çorum, Sivas, Amasya ve Bartın'ının yer aldığı 16 ildeki 4.000 işletmede bulunan 23.858 anaç mandada yürütülmektedir. Projenin başladığı 2011 yılından bugüne projenin yürütüldüğü işletmelere 21.261.150 TL karşılıksız destekleme ödemesi yapıldı.

Manda ıslah çalışmalarının kayıt altına alınması için bugüne kadar bir kayıt sistemi yoktu. Bu eksikliği gidermek amacıyla, Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği ile Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği arasında 09.10.2013 tarihinde Ulusal Manda Kayıt Sisteminin oluşturulması amacıyla, işbirliği protokolü imzalandı. Kayıt sisteminin hayata geçmesi ile ıslah çalışmalarının veri tabanı şekillenmiş olacaktır.

Mandaya Destek

Aslında Türkiye'de neredeyse tüm çiftlik hayvanları için tarımsal destekler yıllardır var. Ama nedense Mayıs 2008'e kadar manda yetiştiricileri hiçbir teşvik kapsamına alınmadı. Ancak mandacılık yok olma tehdidiyle karşı karşıya kalınca alarm zilleri çalmaya başladı ve 2008 yılından beri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca manda destekleme kapsamına alındı.

Öte yandan, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından yürütülen Kırsal Kalkınma Programı'na mandacılıkla ilgili yatırımlar da dahil edildi.

Manda Sayısı

Dünya'da manda sayısının % 97'si Asya kıtasında bulunuyor. Onun dışında Afrika'da ve Avrupa'da manda besleniyor. Avrupa'da İtalya, Romanya, Makedonya, Arnavutluk, Bulgaristan ve Yunanistan'da manda popülasyonu var. Çin, Hindistan, Vietnam gibi ülkelerde özellikle manda beslenmektedir.

Türkiye'de manda yetiştiriciliği Samsun, Sinop, Tokat, Çorum, Amasya, Sivas, Yozgat, Afyon, İstanbul, Muş ve Diyarbakır'da yoğun olarak yapılmaktadır. Ülkemizde 1970 yılında 1.178.000 baş manda varken bu sayı 1997 yılında 194.000 başa düştü ve son yıllarda 80.000 başa kadar geriledi. 2008 yılında ilk kez uygulamaya başlayan anaç manda desteği ile bitti bitiyor denilen mandacılık yeniden canlanmaya başladı. Sektör temsilcilerine göre mandacılıkta adeta yeni bir dönem başlıyor.

Samsun'da Manda Yetiştiriciliğinin Değerlendirilmesi ve Birlik Başkanı İsmail Metin'in Açıklamaları

Bu bağlamda Samsun'u ele aldığımızda, yaklaşık 15 bin manda varlığı ile ülkemizde ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İlçe düzeyinde ise Bafra ilk sırada yer alırken bunu Vezirköprü, Alaçam, Çarşamba ve Terme ilçeleri izlemektedir. Manda varlığımızın büyük kısmı Kızılırmak Deltası içerisinde yer almaktadır. Kızılırmak Deltası, bir dönemler Türkiye'nin en büyük manda nüfusuna sahip bölgesiydi. 2008 yılı itibarıyla bu bölgedeki manda sayısı 8 bine kadar düşmüştü. Ancak desteklemeler ve manda ıslah projesi ile bölgedeki manda sayısı 13 bine yükseltildi.

Samsun'da 2008- 2013 yılları arasında anaç mandaya toplam 8.686.084 TL destekleme ödemesi yapıldı. 2014 yılında da bu destekleme manda başına 350 TL olarak belirlendi. 2013 yılında başlayan uygulama ile bu destekler Samsun İli Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği aracılığıyla yapılmaya başlandı. Bu nedenle 3 baş ve üzeri manda varlığına sahip yetiştiricilerimizin söz konusu manda birliğine üye olmalarını öneriyoruz. 2014 yılı anaç manda desteklemeleri için son müracaat tarihi 31 Aralık 2014. Bu tarihe kadar yetiştiricilerimizin işletmelerindeki manda varlığını TURKVET kayıt sisteminde güncellemeleri desteklemelerden yararlanabilmek için temel şarttır.

Halk Elinde Manda Islah Projesi Samsun'da; Bafra, Çarşamba ve Ondokuzmayıs ilçelerinde 89 işletmede toplam 2.202 anaç manda üzerinde yürütülmektedir. Proje kapsamında 89 işletmeye üç yılda toplam 3.799.000 TL ödemesi yapıldı. Projeyle ilişkin görüşlerine başvurduğumuz, Samsun Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği Başkanı İsmail Metin yaptığı açıklamada; "2008 yılında süt ortalamanız 3 kilo iken, 2011'de başlatılan proje ile bugün süt ortalamanız 5 kiloya ulaştı" diyor.

Mandaların doğal ortamda otlama sürelerinin 6 ay olduğunu, diğer altı ayda da ahır ortamında kaldığını belirten İsmail Metin; "Ahır ortamındaki süt potansiyelimizi elde ediyoruz ama delta için süt potansiyelimizi elde etmek için mobil sağım sistemi projemiz var. Bakanlığımızla yapmış olduğumuz çalışmada

mobil sağım sistemi projemizi başlattık. Günde yaklaşık 15 bin ton sütümüz elde edilecek. Anadolu mandasının ırkını kaybetmemeye çalışıyoruz. Mandalar deltada hep iç içe olduğu için akrabalık seviyeleri yüksek. Diğer illerden damızlık meteryal getirdik. Yani erkek boğalar getirdik, kan kattık. Manda sütünden doğal olarak süt, kaymak, yoğur peynir üretiyoruz. Kaymaktan Bafra'da kaymaklı lokum üretimi yapılıyor. Bu kaymağın raf ömrünü biraz daha uzatma çalışmalarımız var. Kızılırmak Deltası ziyaretçi merkezinde bu manda sütünden ürettiğimiz ürünleri sergiliyoruz, satıyoruz, gelen misafirlere ikram ediyoruz. Mandanın verimlilik dönemi 2 yaşından 30 yaşına kadar. 30 yaşından sonrada eti kullanım için sucuk, pastırma gibi ürünlerde kullanılıyor. Mandaların süt verimliliği azaldıktan sonra ve bu mandaların verimsiz erkeklerinden kesim yapılıyor. Anaç manda kesimi kesinlikle Samsun ilimizde yoktur. Mandalar için makineli sağım sistemi başlattık. Deltadaki işletmelerin 3'te 1'i makineli sağım sistemine geçti. Bu yılki çalışmamızda soğuk tank sistemine geçtik. Soğuk tank temin edip sütleri bir araya toplamayı hedefliyoruz" şeklinde konuştu.

"Mandamızın ürününü 'Bafmanda' diyerek markalaştırdık. Marka patentini aldık" diyen İsmail Metin şu bilgileri verdi: "Sana'i sistemine geçmek üzereyiz. İnşaatlarımız devam ediyor. Tüm Türkiye değil uluslararası çalışmayı hedefliyoruz. Samsun Valiliğimiz ile biz Türkiye'nin neresinde fuar varsa ordayız. Buradaki manda ürünlerimizi oralarda sergiliyoruz. Benim atalarım zamanında Samsun ve ilçelerinin tüm mandaları burada otlardı. Burada 1 milyon manda olurdu. Kızılırmak Deltası o zamanlar daha güzeldi çünkü dikenleri görüntüleri bozan bitkileri manda otlayarak temizlerdi. Deltamızda şu anda 6 bin manda var. 20 bin manda şu anda deltaya hiç zarar vermeyecek şekilde yaşayabilir.

Sonuç olarak, Ülkemizde ve Samsun'da çok yönlü yararları ile, manda sayısının artırılması, endüstriyel sürüler haline getirilmesi, verimlerinin yükseltilmesi yönünde yapılan çalışmaların kesintisiz olarak sürdürülmesine ihtiyacımız vardır.

FINDIK BAHÇELERİNDE AMERİKAN BEYAZ KELEBEĞİ ZARARI VE MÜCADELESİ

İlimizde yaklaşık 900 bin dekar alanda fındık yetiştirilmektedir. Üreticilerimizin geçim kaynağı olan fındık, ülkemizin de ihracata konu en önemli tarım ürünlerinden biridir. Fındık bahçelerinde görülen zararlılar bitkinin kök, dal, meyve, yaprak gibi aksamına zarar vermek suretiyle önemli ölçüde verim kayıpları meydana getirmektedir. Üreticiler tarafından "tırtıl" olarak tanınan Amerikan beyaz kelebeği de bazı seneler epidemi yaparak bitkinin yeşil aksamı ile oburca beslenerek ekonomik anlamda ürün kaybına neden olmaktadır.

Amerikan beyaz kelebeği ilimizde 80'li yılların başlarında görülmüş olup zaman içerisinde popülasyonu artmış ve epidemi yaparak fındık alanlarında zararlı olmuştur. Yapılan mücadele çalışmaları ve doğal dengenin oluşması ile baskı altına alınmıştır. 2007 yılında iklim koşullarının uygun olması sonucunda yeniden epidemi yaparak yaklaşık 200 bin dekar alanda farklı oranlarda zarar meydana getirmiştir. İl ve İlçe Müdürlüklerimizce gerçekleştirilen etkin yayım ve mücadele çalışmaları neticesinde 2008 yılından itibaren fındık alanlarında zararının baskı altına alınması sağlanmıştır. İlimiz üreticilerine yönelik yayım ve eğitim çalışmaları ile Amerikan beyaz kelebeği zararlısı ve zarar şekli, faydalıları tanıtarak mücadelesi ile ilgili bilgilendirme çalışmaları sürdürülmektedir.

Amerikan beyaz kelebeğinin erginlerinin vücut uzunlukları 11-15 mm ve beyaz renktedir. Yumurtaları 0,5-0,6 mm çapında ve krem rengindedir. Yumurtalarını paket halinde yaprağa bırakarak salgıladıkları sıvı ile yapışmasını sağlarlar. Yeşilimsi beyaz görünümeleri ile yapraklarda yumurta kümeleri kolayca fark edilir.

Larvaların rengi sarımsı yeşilden siyaha kadar farklı renkte olabilir. Larvaların uzunlukları değişik boyutta, her halkasında portakal renginde benek ve beneklerden çıkan kıllar bulunmaktadır. Başları siyah ön bacakları koyu sarı arka bacakları donuk sarıdır. Olgun larvalar 2,5-3,5 cm'dir. Pupaları koyu kahverengindedir. Kışı pupa halinde geçirir. Mayısın üçüncü haftasında pupalarda çıkan 1.döle ait kelebek uçuşu, temmuzun üçüncü haftasında 2. Döle ait kelebek uçuşları görülür. Her iki döle ait kelebek uçuş süresi 24-33 gündür. Erginlerin ömrü 4-15 gündür. Dişiler yumurtalarını genellikle yaprakların alt yüzlerine bazen de üst yüzüne bırakırlar. Yumurtalar 1-3 günde çıkarlar ve beslenmeye başlayarak yaprakların alt yüzeylerinde ipeksi ağlar örmeye başlarlar. Ağlarına diğer yaprakları da dâhil ederek beslenmelerini sürdürürler. Olgunlaşmaya başlayan larvalar ağları terk ederek bireysel yaşamaya başlarlar ve yaprakları ana damar kalacak şekilde yerler. Ayrıca körpe meyveleri de yiyerek ürün kaybına neden olurlar.

Zararlı Ağaçların toprak ile birleştiği yerlerde ağaç kabuklarında, çok yaşlı ağaçların kovuklarında ve binaların çatı saçaklarında korunaklı yerlerde pupa olur. Yılda 2-3 döl verir.

Amerikan beyaz kelebeğinin 200 den fazla konukçusu bulunmaktadır. En önemlileri fındık, dut, akağaç, elma, armut, erik, vişne, kiraz, ve ikinci derecede ceviz. Asma ve şerbetçiotudur. Özellikle ilimiz fındık bahçelerini çevreleyen söğüt ve benzeri yüksek boylu ağaçlar ve konukçuluk yapan diğer ağaçlar, zararlı ile mücadelede sorun olabilmektedir. Fındık bahçelerinde farklı türde ağaçların gelişmesine müsaade edilmemelidir.

Aralarında kuşlarında bulunduğu çok sayıda faydalıları (parazitoid,

predatörler, entomopatojen) bulunmakta olup larva ve pupalara etkili olabilmektedir.

Mücadelesinde mekanik yöntemler öncelikli olmalıdır.

- Kısa gövdeli ağaçlara bırakılan yumurta paketleri toplanarak bahçeden uzaklaştırılmalıdır.

- Haziran ve temmuz aylarında zararlı ile bulaşık ağaçlarda larva ağ içinde bulunan larva kümeleri kesilerek bahçeden uzaklaştırılmalıdır.

- Birinci ve ikinci dölün çıktığı haziran ve ağustos aylarında zararlı ile bulaşık ağaçlarda 3-4 cm eninde oluklu karton şeritler veya 10-15 cm eninde 50-60 cm uzunluğunda teliz çuval ile yapılacak tuzak bant ve kuşaklar ağaçların gövdelerine bir veya iki yerde ipe sarılmalıdır.

- Bahçelerde Ağ ile birlikte kesilerek toplanan larva kümeleri ve içinde larva ve pupalar bulunan tuzak bant ve kuşaklar tel kafeslere konularak zararlıların imha edilmesi sağlanır. Bu yöntemle doğal düşmanların çıkışı ve çoğalması sağlanır ve zararlıların doğaya bulaşması engellenerek mücadelesi yapılmış olur.

Amerikan beyaz kelebeği pupalarının %70'inin parazitlenebildiği belirlenmiştir. Doğal dengeyi bozmamak maksadıyla özellikle dut ve orman alanlarında zararlı ile mücadele biyopreparatlarla yapılmalıdır.

Zorunlu olmadıkça kimyasal mücadele uygulanmamalıdır. Ancak popülasyonun yüksek olduğu ve zararlıların epidemi yaptığı yıllarda kimyasal mücadele önemlidir. Ancak mücadelede doğal düşmanlara en az zararlı olan bitki koruma ürünleri kullanılmalıdır.

Kimyasal mücadele birinci ve ikinci döl için haziran ve ağustos aylarında, üçüncü döl çıkarsa eylül ayında larvalar yaprak içlerini yiyerek ağlarını örmeye başladıkları zaman ya da yumurta kümelerindeki bütün yumurtalar açıldığında yapılmalıdır. Her döle karşı bir ilaçlama yapılır ve yeterlidir.

Üreticilerin hassasiyet göstererek bahçelerini sık aralıklarla kontrol etmeleri, larva kümeleri görüldüğünde dağılmadan budama makasları ile toplayarak mücadele etmeleri, ilaç uygulamalarını reçete mukabilinde aldıkları bitki koruma ürünlerini kullanarak yapmaları gerekmektedir. Konu ile ilgili teknik teşkilatlara başvurularak ayrıntılı bilgi alınabilir.

DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BÜYÜK TEHLİKE: DOMATES GÜVESİ

Tuta absoluta (Meyrick)(Lepidoptera:Gelechiidae)

Nevzat ÖZCAN

Ziraat Mühendisi / Samsun İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Türkiye, domates üretiminde ve ihracatında dünyanın önde gelen ülkeleri arasındadır. Domates 2010 yılında Ocak- Haziran verilerine göre ihraç edilen yaş meyve sebze içerisinde ilk sırada yer almaktadır

Giriş:

Tarımsal üretimde temel prensiplerden biri de birim alandan daha fazla ürün almaktır. Tarımsal ürünlerin yetiştiriciliği süresince, ürün kayıplarına neden olan pek çok hastalık, zararlı ve yabancı ot bulunmaktadır. Ülkemizde domates yetiştiriciliğini olumsuz yönde etkileyen, kalite ve verim kayıplarına neden olan önemli zararlılar olan; Beyazsinek (*Bemisia tabaci* Genn.) (Hemiptera: Aleyrodidae), Yaprak galerisineği (*Liriomyza trifolii* Burgess) (Diptera: Agromyziidae), Kırmızı örümcek (*Tetranychus cinnabarinus* (Boisd)) (Acari: Tetranychidae) ana zararlılar konumundadır (Uygun et al., 1998). Güney Amerika kökenli, domatesin en önemli zararlılarından birisi ((Barrientos ve ark., 1998; Miranda ve ark., 1998). olan ve Ülkemize 2009 yılında Urla (İzmir)'dan giriş yaptığı belirlenen Domates Güvesi (*Tuta absoluta*) (Kılıç, 2010), domatesin yoğun olarak yetiştirildiği alanlarda önemli bir zararlı konumuna gelmiştir.

Şekil 1

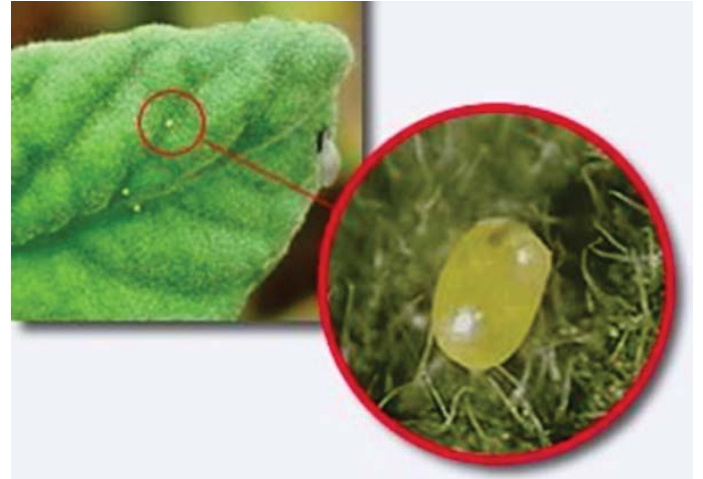
Domates üretim alanlarında ana zararlı durumuna gelen Domates Güvesi(*Tuta absoluta*) e ilimizde ilk olarak 2010 yılı Temmuz Ayı içerisinde Antalya İli Kumluca İlçesi menşeli, marketlerde satılan domateslerde rastlanmış, daha sonra 2010 yılının Eylül Ayında Çarşamba Ovasında sonrasında da Bafra ve Terme İlçelerimizde açıkta ve örtü altı domates üretim alanlarının yanı sıra bazı patlıcan üretim alanlarında da yoğun bir zararı görülmüştür.

Ana konukçusu domates olan Domates Güvesi(*Tuta absoluta*) zararlısı domates dışında Solanaceae familyası bitkilerinden patlıcan, biber, patates ve tütünün de konukçusu olduğu belirlenmiştir (Vargas, 1970, Campos, 1976, Pereyra ve Sanchez, 2006).

Tanımı ve Yaşayışı :

Ergin ince uzun vücutlu, yaklaşık 6-7 mm boyunda, kanat açıklığı 10 mm olan bir kelebeğdir. Antenleri iplik şeklinde olup erginin ön kanatları gümüşimsi gri

Şekil 2

Şekil 3

kahverengi renkte pullu olup, kanatlar üzerinde irili ufaklı karakteristik siyah noktalar bulunur (Şekil-1). Yumurta oval, krem-sarı renkli olup, 0.4 mm boyunda, 0.2 mm genişliğindedir (Şekil-2). Yumurtalar, daha çok yaprak altına, sap, gövde, tomurcuk ve olgunlaşmamış domates meyvelerinin çanak yapraklarına bırakılır ve koşullar uygun olduğunda 4-5 gün içinde açılır. Dört larva dönemi geçiren zararlı başlangıçta 0.9 mm boyunda iken olgunlaştığında 8 mm'ye ulaşır (Şekil-3a). İlk dönemden sonra larvanın rengi yeşile döner ve 4.döneme doğru vücudunun üstü pembeleşir (Şekil-3b). Larva dönemi 13-15 gün sürer. Larva dönemini tamamlayan zararlı, oluşturduğu ipliksi ağ ile pupa olmak için kendini toprağa atar. Pupa açık kahverenginde yaklaşık 6 mm uzunluğundadır (Şekil-4). Pupa dönemi 9-11 gün sürmektedir. Pupa dönemini, oluşturduğu beyaz bir kokon içinde yaprakta veya bitkide oluşturduğu galeriler içinde ya da toprakta geçirir Üreme kapasitesi oldukça yüksek olan Domates Güvesi (Tuta absoluta) kelekleri geceleri aktif olup gündüzleri yaprakların arasında saklanırlar. Bir dişi yaşam süresince 120-260 adet yumurta bırakabilir ve zararlı, Akdeniz iklimine sahip yerlerde koşullar uygun olduğu durumlarda yılda 10-12 döl vermektedir.

Zarar Şekli :

Domates Güvesi (Tuta absoluta) larvası domatesin toprak altı aksamı dışındaki tüm kısımlarında beslenmektedir. Yumurtadan çıkan larva, bitkinin büyüme uçlarında, yaprak, meyve, sap ve gövdede galeriler açarak beslenir. . Yaprığın iki epidermisi arasında beslenerek şeffaf galeriler oluşturur bu galeriler daha sonra kahverengiye dönüşerek kurur (Şekil-5a). Özellikle yapraklarda ve meyvelerde açılan galerilerde kümeler halindeki siyah renkli dışkıları oldukça dikkat çekicidir (Şekil-5b). Galeri içinde larvaları da görmek mümkündür. Zarar-

Şekil 4

Zarar şekli kabaca Yeşilkurt (Heliothis armigera, H.viriplace) zararı ile benzerlikler gösterse de bazı özellikleri ile zarar şekilleri kolaylıkla birbirinden ayırt edilebilir. Yeşilkurt (Heliothis armigera, H.viriplace) Domates Güvesi (T.absoluta) e göre daha iri yapılı ve meyve üzerinde meydana getirdiği zarar büyük yenikler şeklinde olup açtığı delikler daha büyüktür. Domates Güvesi (T.absoluta) ise kabuk altına yakın etli kısımda beslenmekte ve açtığı delikler daha küçük çaplıdır. Domates Güvesi (T.absoluta) daha çok olgunlaşmamış domates meyvelerini tercih eder. Yoğun popülasyonlarda domatesten % 100' lere varan ürün kayıplarına neden olabilir.

Zararlı Olduğu Bitkiler :

Ana konukçusu domatestir. Domates Güvesi (Tuta absoluta) nin beslenmede tercih ettiği bitki domatestir. Domates dışında patlıcan, patates, biber, tütün, pepino, altın çilek, fasulyede beslendiği belirlenmiştir. Yabancı otlardan Köpek üzümü, Şeytan elması, yabani tütün ve bazı çiçek türleri (Petunya, Schizanthus) ile son olarak Türkiye'de yabancıotlardan sarmaşıktaki beslendiği kaydedilmiştir (Karabüyük ve ark., 2011).

Bulaşma Yolları :

Domates Güvesi (Tuta absoluta) üretim materyali (fide), domates meyvesi, taşıma ekipmanları (kasa, kutu v.b) ve nakliye araçları (konteyner v.b) ile bir yerden bir yere bulaşabilmektedir.

Mücadele Yöntemleri :

Kültürel Önlemler :

- Fidelerin zararlı ile bulaşık olmamasına dikkat edilmesi,
- Zararlı ile bulaşık yaprak ve meyveler üretim alanından uzaklaştırılıp imha edilmeli,
- Üretim alanı ve çevresinde zararlıya konukçuluk

Çizelge.1- Domates Güvesine (*Tuta absoluta*) karşı kullanılan ilaçlar:

Etken Madde Adı	Formülasyonu	Doz	Son İlaçlama Hasat Arası Süre
Azadiractin, 10 g/l.	EC	300 ml/100 lt.su	3
Chlorantraniliprole + Abamectin 45 g/l+18 g/l	SC	80 ml/100 lt.su	3
Metaflumizone 240 g/l	SC	100 ml/da (Sera/Tarla)	3
Spinosad 480 SC	SC	25 ml/100 lt.su	3
Bacillus thuringiensis subsp. variety kurstaki (16000 IU/mg)	WP	200 gr/100 lt.su	

edebilecek yabancıotlar ile mücadele edilmeli,

-Hasat sonrası tarlada kalan zararlı ile bulaşık bitki artıkları imha edilmeli,

-Ürün münavebesi (konukçusu olmayan bitkilerin yetiştirilmesi),

-Sera ve fideliklerde giriş ve havalandırma açıklıkları zararlıın giremeyeceği incelikte tül ile kapatılmalı,

-Yetiştirme tekniğine uygun olarak gübreleme ve sulama yapılmalı,

-Topraktaki pupaları öldürmek için toprağı derin sürmek v.b önceden alınacak kültürel önlemlerle ürün, zararlıın zararından korunabilecektir.

Biyolojik Mücadele :

Domates Güvesi(*Tuta absoluta*) ile biyolojik mücadelede *Macrolophus caliginosus* (Wagner) ve *Nesidiocoris tenuis* Reut. (Hem.:Miridae) etkin olan predatörlerdir. Bu iki tür, zararlıın yumurta ve larvalarıyla beslenmektedir.

Biyoteknik Mücadele :

Tuta absoluta mücadelesinde eşeysel çekici feromon tuzaklar kullanılmaktadır. Bu yöntem, dişi bireyin kimyasal olarak sentezlenmiş hormonlarını içeren dispenser Şekil 4

lerin erkek bireyleri cezbetme esasına dayanmaktadır. Feromon tuzaklar zararlıın varlığının saptanması ve izlenmesi (monitor) amaçlı kullanıldığı gibi zararlıın kitle olarak yakalanmasında da kullanılmaktadır.

Fiziksel Mücadele :

Solarizasyon Domates Güvesi (*T. Absoluta*) ile bulaşık seralarda topraktaki pupalarını yok etmek için kullanılan etkili bir yöntem olup, bu yöntemde, nemli toprağın güneş ışığının en yoğun olduğu Temmuz- Ağustos aylarında yaklaşık iki ay süreyle şeffaf plastik örtü ile kapatılıp, toprak sıcaklığının yükseltilmesi ile zararlılar yok edilmektedir.

Kimyasal Mücadele :

Kimyasal mücadelede ergin çıkışını saptamak için cinsel çekici tuzaklar kullanılır. Tuzaklar haftada bir kontrol edilir ve 100 bitkiden 3'ünde bitkinin çiçek, yaprak, sap, meyve ve sürgünleri yumurta ve larva ile bulaşık ise mücadeleye karar verilir. İlaçlamadan 5 ila 6 gün sonra bitkiler tekrar kontrol edilir. Bitkinin her tarafı ilaçla kaplanacak şekilde uygulama yapılır. Gerekirse ilaçlama tekrarlanır. Zararlıya karşı kullanılacak Bitki Koruma Ürünlerinin seçiminde Bakanlığımızca yayınlanan

Şekil 5

Ruhsatlı Bitki Koruma Ürünlerinden tavsiye edilen ilaçlar ve dozları (Çizelge.1) uygun şekilde kullanılır.

Zararlıların ilaçlara dayanıklılık oluşturmaması için ilaçlama öncesi kalibrasyonun yapılması, ilacın dozunda kullanılması, farklı etki mekanizmasına ait ilaçların dönüşümlü olarak kullanılması önerilmektedir. İlacın bitkinin her tarafına ulaşması ve bitkide iyi bir kaplama sağlanması da kimyasal mücadele başarısında etkilidir (Monserrat, 2010).

Sonuç :

Türkiye, domates üretiminde ve ihracatında dünyanın önde gelen ülkeleri arasındadır. Yılın her mevsiminde özellikle örtüaltında yetiştirilen domates Türkiye için önemli ihracat ürünlerinden birisidir. Domates 2010 yılında Ocak- Haziran verilerine göre ihraç edilen yaş meyve sebze içerisinde ilk sırada yer almaktadır (Anonymous, 2010). Ülkemiz domates ihracatının büyük kısmını sera ürünleri oluşturduğundan, zararlıların bulaşmasını önleyici tedbirler olarak sera havalandırma ve giriş deliklerinin zararlıların girişini engelleyecek şekilde ince tülle kapatılması sağlanmalı, fidelik ve üretim seralarında feromon tuzak kullanımı, zararlıların tespiti halinde mücadelesinin yapılması, Domates Güvesi (*T. absoluta*) ne karşı doğal düşmanların korunması ve etkinliklerinin artırılması için mücadelede kimyasal mücadeleye alternatif metotlara öncelik verilmesi, eğer kimyasal mücadele gerekiyorsa doğal düşmanlara yan etkisi en az olan bitki koruma ürünleri tercih edilmelidir.

Şekil 6

Şekil 7

KAYNAKLAR

- ANONYMOUS, 2010. www.bahce.biz/bitki/sebze/domates1.htm. , 2010.Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 2010 yılı Değerlendirme Raporu
- BARRIENTOS, Z.R., APABLAZA, H.J., NORERO, S.A. and ESTAY, P.P., 1998. Temperaturan base y constante térmica de desarrollo de la polilla del tomate, *Tuta absoluta* (Lepidoptera: Gelechiidae). *Ciencia e Investigación Agraria* 25:133–137.
- CAMPOS, R.G., 1976. Control químico del “minador de hojas y tallos de la papa” (*Scrobipalpa absoluta* Meyrick) en el valle del Canchete. *Rev Per Entomol* 19:102–106.
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Yayınları
- Kılıç T. 2010. First record of *Tuta absoluta* in Turkey. *Phytoparasitica*, 38 (3): 243-244.
- Karabüyük, F., Portakaldalı, M., M. R.Ulusoy, 2011. Doğu Akdeniz Bölgesi Sebze Alanlarında Domates Yaprak Galeri Güvesi *Tuta absoluta* (Meyrick)’nin Yayılışı ve Konukçuları, IV. Bitki Koruma Kong. Bildirileri, 28-30 Haziran 2011, Kahramanmaraş,
- MIRANDA, M.M.M., PICANCO, M., ZANUNCIO, J.C. and GUEDES, R.N.C., 1998. Ecological Life Table of *Tuta absoluta* (Meyrick) (Lepidoptera: Gelechiidae). *Biocontrol Sci Technol* 8:597–606.
- Monserrat, A., 2010. Tomato leafminer *Tuta absoluta*, *Tuta absoluta* Workshop 9-10 March, 2011, Tunisia (unpublished).
- PEREYRA, P. C. and SANCHEZ, N. E., 2006. Effect of two solanaceous plants on developmental and population parameters of the tomato leaf miner (*Tuta absoluta* Meyrick) (Lepidoptera: Gelechiidae). *Neotropical Entomology*, 35, 671–676.
- Uygun N. , M.R. Ulusoy & H. Başpınar 1998. Sebze Zararlıları. Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Genel Yayın No:213. Ders Kitapları no: A- 68, Adana .I. Baskı, 160 s.
- VARGAS, H.C., 1970. Observaciones sobre la biología y enemigos naturales de la polilla del tomate, *Gnorimoschema absoluta* (Meyrick) (Lepidoptera: Gelechiidae). *Idesia* 1:75–110 225s..

CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Fatmagül KAVUT / Ziraat Mühendisi

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

Yurdumuz birçok meyve türünde olduğu gibi cevizinde anavatanı arasındadır. Orta Asya Sıradağlarının doğal bitki örtüsü olan Ceviz Türkiye'nin doğusundan batısına tamamen yayılmış durumdadır. Bilinen en eski besin kaynaklarından birisi olan cevizin tarihçesi 8000 yıl öncelere dayanmaktadır. Ceviz sadece meyvesi ile besin kaynağı olarak değil aynı zamanda dış kabuğu ve yaprakları ilaç ve boya yapımında, kerestesi ise mobilya ve inşaat sanayisinde ve hatta korunak olarak kullanılmıştır. Sistematikte;

Âlem: Bitkiler

Bölüm: Manolyagiller (Çiçekli Bitkiler)

Sınıfı: Manolyalar (Çift Çenekliler)

Takım: Cevizgiller

Familiya: Cevizler

Cins: Ceviz olarak yer almaktadır.(a)

Yabani olarak Dünyanın birçok yerinde birçok ceviz türü yetişmektedir. Oldukça geniş bir alana yayılma gösteren cevizin özellikleri yapılan araştırmalarla tespit edilmiştir.22 türü içinde üstün meyve kalitesi ve farklılığı ile Juglans regia öne çıkmaktadır. Ülkemizde de yetiştiriciliği yapılan Juglans regia (Anadolu Cevizi, Kral Ceviz) daha çok tercih edilmektedir.

Ceviz yetiştiriciliği uzun yıllar sadece tohumla dayalı olarak yapılmıştır. Son yıllarda ise aşılı ceviz üretimine geçilmiştir. Ancak yine de istenile düzeyde üretim yapılamamaktadır. Dünyanın en eski ceviz üreticisi ülkelere birisi olmamıza, her geçen yıl ceviz üretim alanı artmasına rağmen ceviz üretimimiz istenilen düzeyde değildir. TÜİK 2012 verileri incelendiğinde ülkemizde yıllara ve bölgelere göre istikrarlı bir üretim yapılamamaktadır. Kısaca bunun nedenleri;

- Üretim; verim ve kalitesi belli standart da olan çeşitlerle yapılmamaktadır.
- Yetiştiricilik ticari amaçlı kapama bahçe biçiminde değil münferit ağaçlandırmalarla yapılmaktadır.(Bahçe kenarında, ev avlusunda 3-5 ağaç biçiminde)
- Yetiştiricilikte dikimden itibaren başlayan teknik hatalarla birlikte bitki besleme, sulama ve bitki koruma gibi işlemlerin zamanında ve yeterli biçimde yapılamamaktadır.

•Özellikle son zamanlarda bahçelerde dölleme biyolojisi göz ardı edilerek gerekli tedbirler alınmadan bahçe tesis edilmektedir.

•Hasattaki yanlış uygulamalar nedeniyle sonraki yılın ürününü verecek olan gözlerin tahrip edilmektedir.

•Genellikle bitkilerin iklim ve toprak şartları uygun olmayan konum ve yerlere dikilmektedir.

•Topraktaki taban suyu seviyesinin yüksek olan yerlere ve ilkbahar geç donlarının etkili olduğu yerlere bahçe tesis edilmektedir.

Cevizler çeşide bağlı olmakla birlikte yüksek taçlı, gelişip yayılmaya müsait gösterişi olan ağaçlardır. Hızlı gelişirler; 25-30 m kadar boylanabilen geniş bahçelerde kırsal alanda ve orman bölgelerinde de yetiştirilebilmektedir.

Ceviz meyve ve kerestesi bitkinin önemini artırmaktadır. Sağlam bir gövdesi olan cevizin dallanması çeşide bağlı olmakla birlikte 1,5-2 m den sonra başlar. Yan dallanma biçimi ve yan dal sayısı yine çeşide bağlıdır. Uygun iklim ve toprak koşullarında 400-500 m² alan kaplayan yüz yaşını geçmiş ve ekonomik olarak ürün veren ağaçlar da mevcuttur. Gövdesi kalın olan cevizin gövde yapısı; gençlik yıllarında düzgün yüzeyli ve gümüşü renkli olup; İleri yaşlarda kabuk rengi koyulaşarak üzerinde çatlaklar oluşur. Değişik iklimlere kolayca uyum sağlayabilen Ceviz ağacının soğuklama ihtiyacı 800-1800 saat olup, deniz seviyesinden 1700 m. yükseklikteki alanlara kadar yayılış gösterir. Ceviz +39°C sıcaklığa kadar dayanabilir. Çeşide bağlı olmakla birlikte; orijinalleri soğuk olan çeşitler tam dinlenme döneminde -37 ile -42 °C kış soğuğuna dayanabilmektedir. Ceviz hem yüksek hem de düşük sıcaklıklara karşı hassastır. İlkbahar geç donlarının zararı yanında sonbahar geç don zararları da ceviz yetiştiriciliğini sınırlandıran faktörler arasında sayılabilir. Çok geç yapraklanan ceviz çeşitlerinde vejetasyon süresi kısa olduğu için, olgunlaşamayan sürgünlerin erken sonbahar donlarından zarar gördüğü de önemli bir gerçektir. Geç sonbahara kadar gelişmesi devam eden genç ceviz ağaçlarının uç sürgünleri iyice

olgunlaşmamış ise; -10°C 'de zarar görür.

Ceviz ağaçları toprak bakımından seçici olmamakla beraber, taban suyu seviyesi 2.5 - 3.0 metreden yukarı olmayan, su tutmayan, nemliliğini muhafaza eden derin topraklarda iyi gelişir. Su tutan killi topraklarda ve durgun sulu yerlerde gelişemez. Ceviz kökleri kazık köklü olup, kök gelişimi ilerledikçe alt kısımları rutubetli olan, derin ve yumuşak topraklar yetiştiricilik için daha uygundur. Topraktaki fazla nem ve durgun su kökler için gerekli oksijenin alınmasını engeller, bu nedenle kök gelişimi yavaşlar ve ağacın gelişmesi durur. Yaprak damar araları açık yeşil, damarlar ise kahverengi bir renk alır, sürgün uçlarında kurumalar görülür. Taban suyu yüksek ya da toprak nemi fazla olan parsellerde dikimden 3-5 yıl sonra görülen geriye dönüşlerin (kurumaların) temel nedeni kök gelişiminin artması ile birlikte köklerin su içinde kalmasıdır.

Ceviz tek evcikli bir bitkidir. Yani erkek ve dişi aynı ağaç da ve farklı yerde bulunur. Cevizde tozlanma problemi dikogamiden kaynaklanmaktadır. Yani cevizde dişi ve erkek farklı zamanlarda olgunlaşır. Dikogami genç ağaçlarda daha belirgin olarak görülürken ağaç yaşı büyüdükçe püskül sayısının ve püskül üretim süresinin artması ile dikogami etkisi azalır. Erkek çiçekler genellikle bir önceki yılın sürgünleri

üzerinde yan tomurcuklardan oluşurken dişi çiçekler ilkbaharda oluşan uç sürgünler ile yan sürgünlerin ucunda meydana gelir. Erkek çiçekler 5-15 cm uzunluğunda sarımsı yeşil renkli ve aşağıya doğru sarkan püsküller üzerinde 10-100 adetlik gruplar halindedir. Ceviz döllenmesi böceklerle, rüzgarla olmaktadır. Cevizde çoğunlukla erkek çiçekler dişi çiçeklerden daha önce olgunlaşır. Bu da cevizde yabancı döllenmeye neden olmaktadır. Bu nedenle bahçe içerisinde % 10 düzeyinde tozlayıcı (dölleyici) çeşidin olması gerekmektedir. Yani ana çeşidin %10 u kadar ana çeşitte dişi çiçeklenme döneminde çiçek açan tozlayıcı olmalıdır.

Çeşit seçimi yapılırken;

*Verimli ve kaliteli; döllenme biyolojileri, yapraklanma zamanları, vejetasyon süreleri bilinen çeşitler olmalı,

özellikle soğuğa ve kurağa karşı dayanıklı olmalı

*Ağaç tacının düzgün gelişmesi, üstün verimli ve kaliteli meyveler oluşturmaları, meyvelerinin ince kabuklu ve iç kısmının kabuktan kolay ayrılmalı

*Meyve ağırlığının en az 10 gram, iç randımanın ise % 50'nin üzerinde olması, her yıl meyve vermesi, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı olması istenilen özelliklerdir.

*Seçilen çeşit de döllenme biyolojisi (çiçeklenme dönemi ve süresi) bilinmelidir.

*Yine seçilen çeşidin soğuklanma ihtiyacı bilinmeli bahçe tesis edilen parsel bunun için uygun olmalıdır.

*Meyve dış kabuğu açık ve parlak renkli olmalı, meyve dış kabuktan kolayca ve bütün olarak ayrılmalı.

* Seçilen çeşit periyodisite göstermemelidir.

*Bahçe tesisinde bölgemiz deki don riski de göz önüne alındığında farklı 2 çeşitle bahçe tesis edilebilir.

Bu özelliklerden çoğunu taşıyan ceviz çeşitlerinden aşı kalemi alınarak, yabancı ceviz çöğürlerine aşılanmalıdır.

Bahçe yeri seçilirken;

*Bahçenin yeri çok önemlidir. Bahçe yerinde yaz ve kış sıcaklıkları ile ilkbahar sıcaklığı önemlidir. (Erken ya da geç don)

*Yamacın yönü önemlidir. Kuzeye bakan yamaçlarda çiçeklenme geç güney ve güneydoğuya bakan yamaçlarda çiçeklenme erken olacaktır.

Fidan Dikiminde; Fidan dikimi ve dikim aralığı toprak yapısına ve çeşide bağlı olarak değişiklik gösterir. Dikim aralığı zayıf topraklarda 10X10 m. ; kuvvetli, taban yerlerde 12-14 m. olarak düzenlenebilir. Çukurlar ise en az 80 cm X 70 cm veya 60 cm X 50 cm genişlik olacak şekilde açılmalıdır. Çukur açılırken üst toprağın bir tarafa ve alt toprağın ayrı bir tarafa çıkarılmasına dikkat edilmelidir. Dikim çukurunun dip kısmına kök gübresi (250 g Triple Süper Fosfat ve 250 g Potasyum Sülfat) karıştırılarak konulabilir. Fidan çukuruna hayvan gübresi kullanılması düşünüüyorsa mutlaka bu gübre işlenmiş olmalı ya da toprak altı zararlılarına karşı ilaçlanmış olmalıdır. Fidanın aşı noktası toprak seviyesinin üzerinde kalacak şekilde dikim yapılmalıdır. Fidan dikimi yapılan yerde hakim rüzgarın estiği yönde fidanların diplerine

herkek dikilir ve ipe bağlanır. (bağlama biçimi üst den bakıldığında ∞ şeklinde olmalıdır.)

Dikim zamanı kırılan kökler kesilmeli ve fidanın aşığı bölgesi topraktan yaklaşık 20 cm. yukarıda kalacak şekilde dikimi yapılmalıdır. Dikilen fidanlarda fidanın şekillenmesi için tepe vurması yapılır. Ancak tepe vurulması yapılan yerler mutlaka aşığı macunu ile kapatılarak geriye doğru kurumaların ya da kesim yeri içine hastalık etmeni patojenlerin girmesi engellenmelidir. Dikimden sonra mutlaka can suyu verilmelidir.

Yeni tesis edilen bahçelerde aşığı ile üretilmiş fidanlar kullanılmakta ve bu fidanlar daha erken (yaklaşık 4-5 yaşlarında) meyveye yatmaktadır.

Sonbaharda ağaç yapraklarının dökümünden itibaren ilkbaharda bitkiye su yürüyünceye kadar fidan diki-lebilir.

Dikimden sonra Ceviz Bahçelerinin Yıllık Bakım İşleri

* Sulama;

Yıllık sulama suyu ihtiyacı yağışlarla birlikte 1200-1350 mm civarındadır. Sulama periyodu geç ilkbahardan başlayıp hasat sonuna kadar devam eder. Geç sonbahar veya kış sulamaları çok kurak yıllarda veya toplam yağışın çok düşük olduğu yerlerde zorunlu olabilir. Toprakta gözlenen su sıkıntısı cevizlerde meyve iriliği ve meyve kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Tecrübeler ceviz yetiştiriciliğinde yüksek kaliteli iç ceviz üretiminin temelinde en önemli faktörlerin başında sulamanın geldiğini göstermektedir.

*Gübreleme:

Bahçe tesis edilmeden önce toprak analizleri ile besin maddesi kapsamı öğrenilmeli ve eksikliği tespit edilen besin maddeleri tamamlanmalıdır. Çünkü bitki besin maddeleri eksikliği, büyüme ve gelişmenin bir aşamasında duraklamaya neden olabilir. Yüksek kireç miktarı, bazı elementlerin alımını engellemektedir. Örneğin kireçli toprakta demir eksikliği oldukça yaygındır. Ceviz bahçelerinde yapılacak bir gübreleme programında, mutlaka yaprak ve toprak analizleri yapılmalıdır. Dikimden önce yalnız fosfor ve potasyumlu gübre uygulanır. Dikimde azotlu gübreleme yapılmaz.

*Budama:

Ceviz her yıl budama gerektirmeyen bir meyve türü olup, fidanlar dikimde istenilen taç sistemini oluşturmak için sağlam 5-12 göz üzerinden budanırlar. İlk yılın kış budamasında doruk dal 180 cm.' den kesilir. Ayrıca doruk dalın tepe kısmına yakın boyunlu gözler koparılır. Cevizde 3 tip göz olur

- Boyunlu Göz: En üstteki göz olup bunlardan çıkacak sürgün gövdeye 45 ° altında dar açı yaparak gelişir.
- Düğme Göz: Boyunlu gözün hemen altındaki gözdür. Boyunlu gözün zarar görmesi veya koparılması durumunda sürer ve gövdeye 45-60° lik açı ile gelişir.
- Nokta Göz: Düğme gözün hemen altında yaprak sapına en yakın gözdür. Sürgün üzerindeki boyunlu ve düğme gözün koparılması veya zarar görmesi ile sürer. Bu gözden gelişen sürgün gövdeye 60 ° üzerinde bir açı ile gelişir.

İleriki yıllarda; verimi artırmak amacıyla taç içirisini sıklaştıran fazla kalınlaşmamış dallar dipten, taç yüzeyini oluşturan dallar ise 2-3 yıllık dal seviyelerinden zorunlu ise budanarak seyreltme yapılır. Cevizde dal çıkarma yerine gelişmesini istemediğimiz dallar eğme bükme ya da gövdeye bağlama biçiminde zayıflatılmalıdır. Cevizin verim tipine göre budama yapılır; örneğin yan dalda verimi yüksek olan çeşitlerde taç gelişimini kuvvetlendirici sistemler önerilir. Tepe tomurcukları yüksek olan çeşitlerde ise daha çok zayıflatıcı sistemler önerilir.

*Hasat ve Sonrası:

Cevizde hasat zamanını belirleyen en belirgin özellik, yeşil kabuğunun (yaklaşık kabuğun 1/3'ünün) çatlamasıdır. İdeal hasat, dallarda silkeleme şeklinde yapılanıdır. Kesinlikle sopa, sırık vb. kullanılmamalıdır. Hasat edilen cevizlerin yeşil kabukları hemen temizlenir ve havalı bir yerde örtüler üzerine serilerek kurutulur. Böylece cevizde kalitede bir kayıp olmaz. Tohumluk için ayrılan cevizler ise güneş almayan, havalı ve gölge bir yerde dikim ta-

rihine kadar muhafaza edilmeli, kesinlikle fırında kurutulmamalıdır. Ceviz hasadında özellikle sırkla vurma o yılın ürününe (çatlamağa sebep olması) ve sonraki yılın verim gözlerine zarar vermektedir.

*Hastalık Ve Zararlıları:

En çok görülen hastalık ve zararlıları Karaleke (Ceviz yanıklığı), Antraknoz (Mantar hastalığı) ve Ceviz iç kurdudur.

- Ceviz Antraknozu: Hastalığın belirtileri, ağacın yaprakçık, meyve, genç sürgün ve yaprak saplarında görülür. Daha çok bir yaprak hastalığı olmasına rağmen, şiddetli enfeksiyonlarda yeşil meyve kabuğunu enfekte ederek meyve içine de geçer. Ağaç hastalıktan dolayı yaz ortalarında, hastalıklı yaprakların kenarları oluşan nekroz nedeniyle kıvrılır, kurur ve bu yapraklar zamanından önce dökülür. Salgın yıllarında, sonbahar gelmeden, ağaç tümüyle yapraksız kalabilir.

Hastalıklı meyvelerin yeşil kabuğu üzerinde, noktalar halinde veya birleşik nekrotik lekeler bulunur Bunların üzerinde kirli beyaz miselyum örtüsü görülür. Hasta meyvelerin yeşil kabuğu kaldırıldığında, sert kabuk üzerinde koyu lekeler görülür ve böyle meyveler çürür.

Hastalık nedeni ile yapraklarda fotosentez alanı azaldığı için bir sonraki yılın sürgün ve meyve oluşumu olumsuz yönde etkilenir, verim azalır.

Ülkemizde ceviz üretimi yapılan her yerde bu hastalığa rastlanır. Mücadelesinde dökülen hastalıklı yapraklar toplanarak imha edilmeli; yoğun enfeksiyonlarda ise ilaçlama yapılmalıdır.

İlaçlamada:

1.İlaçlama: Tomurcukların yeni patlamaya başladığı, yaprakçıkların kedi kulağı olduğu dönemde,

2.İlaçlama: Yapraklardaki, yaprakçıkların yarı büyüklüğünü aldığı dönemde,

3.İlaçlama: Meyvelerin fındık büyüklüğünü aldığı dönemde yapılır.

4.ve diğer ilaçlamalar: Yağışlı geçen yerlerde kullanılan fungusitin etki süresi dikkate alınarak ve enfeksiyon koşulları devam ettiği sürece tekrarlanır.

Bakanlıkça yetki verilen Ziraat Mühendislerine reçete ettirilerek kullanılacak kimyasallar ağacın her tarafını ıslatacak biçimde hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü ile uygulanır.

Önemli:

*Üreticilerimizin son yıllarda hızla ceviz bahçesi tesisine yöneldiği bilinmektedir. Ekonomik ömrü yüzyıldan fazla olan bir ağaç için bahçe tesisinden önce mutlaka

güvenilir kurum ya da kişilerden bahçe için ön tespit yaptırmaları faydalı olacaktır.

*Fındığın, kestanenin olmadığı; taban suyu seviyesi yüksek, toprak kalitesi iyi olmayan bir parselde cevizin yetişmesini beklemek inandırıcı değildir.

*Cevizde diğer tüm meyveler gibi sulama ve bakım ister. Ben fidanı diktim gerisine gerek yok anlayışı sadece ekonomik zarardır.

*Bahçe tesis edilmeden önce mutlaka 70cm X80 cm derinliğinde muhtemelen küçük kepçe ile açılan çukurlarda su birikmesi ya da biriken suyun çekilme süresi toprak profili incelemesi yapılmalıdır. Hızla su çeken ya da hiç su çekemeyen ağır killi, kireçli ya da 80 cm -100 cm sonrası kaya ya da kil olan çukurlar uzun vadede bitkiyi kurutacaktır. Bahçenin ekonomik ömrünü kısaltacaktır.

*Yeni bahçe tesis eden üreticiler Mutlaka Bakanlığın Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıt olmalıdır. Kullandıkları fidanda

-Standart Sertifikalı (Eski adı sarı bandrollü) fidan kullanacaklar ise mutlaka güvenilir yerden almalıdır

- Sınıfı Sertifikalı (Eski adı Mavi Bandrollü) fidan kullanacaklar ise bunu fidan aldıkları kişiden mutlaka belgelendirmelidirler.

*Bakanlığımız Standart sertifikada yönetmeliğe uygun bahçe tesisinde dekara 100 TL verirken, Sertifikalı Fidan da dekara 230 TL verilerek üreticileri bu yönde desteklemektedir.

BİR AZİM VE BAŞARI ÖYKÜSÜ

"İlk geldiğimizde buralar bomboştu. Ben meyve bahçelerini kurarken bana acıyarak; 'boşuna uğraşıyor bu kadın' diyorlardı. 'Bakalım ömrün var mı o kadar, bunlardan faydalanmaya' bile dediler. Ben de 'Ben dikeyim de ben olmasam bile benden sonrakiler yer, bir Allah razı olsun deseler yeter...' diye cevaplıyordum."

Bu kez de karşımızda üretime gönül veren, Allahın verdiği ömürde emeklilik diye bir devre olmadığını düşünen, bunu da araştırarak, istişare yaparak uygulayan bir Anadolu kadını ve çiftçi ailesi var

Selma Hanım sizi tanıyabilir miyiz?

Selma Hanım: 1960 Çorum doğumluyum. Çorumdan Samsun'a kardeşimin rahatsızlığı nedeniyle geldik. Böbrek rahatsızlığı olan kardeşimin tedavisi için doktorları Samsun'a yerleşmemiz gerektiğini söylediler. Bir oda bir salon bir ev kiralarak Samsun'a yerleştik. 9 sene bir kooperatifte çalıştım ve bu esnada eşimle tanıştım. Allah nasip etti evlendik. Eşim Ondokuzmayıs İlçesi Yukarı Engiz mahallesinde oturuyordu. Ben de buraya gelerek Engizli oldum ve 18 senedir de burada yaşıyorum.

Şehir hayatından sonra toprakla tanışmanız nasıl oldu?

Selma Hanım: Oldum olası toprağı ve hayvancılığı severim. Buraya gelmek tarla ve toprak imkânına kavuşmak benim için bulunmaz nimetti. Eşimin desteğı ve İlçe Tarım Müdürlüğündeki arkadaşların yönlendirmeleri sonucu, fidanları da Tarım İlçe Müdürlüğü projelerinden temin etmek suretiyle 5 dekar elma bahçesi, 5 dekar da

kiraz bahçesi kurarak tarımsal faaliyetlere başlamış oldum. Daha sonrasında 440 ağaçlık bir nar bahçem de oldu.

18 yıl önce geldiğinizde buraların durumu nasıldı, etrafındaki komşuların sizin faaliyetlerinize bakışı nasıldı?

Selma Hanım: İlk geldiğimizde buralar bomboştu. Ben meyve bahçelerini kurarken bana acıyarak; "boşa uğraşıyor bu kadın" diyorlardı. "Bakalım ömrün var mı o kadar, bunlardan faydalanmaya" bile dediler. Ben de "Ben dikeyim de ben olmasam bile benden sonrakiler yer, bir Allah razı olsun deseler yeter" diye cevaplıyordum.

Devam eden süreçte azmedince başırlamayacak iş olmadığını, komşular da gördü bizde gördük. O gün bana takılan komşular, bugün helali hoş olsun meyvelerimizden bol bol yiyorlar. Aralarında yeni meyve bahçeleri kuranlar bile oldu.

Tarımın diğer alanlarına geçişiniz nasıl oldu?

Selma Hanım: Eşim koyunculuğı seviyordu. Çocukluğunda ailesinin koyunları var olduğundan, emeklilikten sonrada 2-3 koyun bulundurarak eski özlemini gideriyordu.

Ben de, "madem ilgileniyoruz bu koyunlarla sayılarını artıralım" dedim. Hangi cins koyunu yetiştireceğimize karar vermek için internette araştırma yaparken Romanov koyunun çok bereketli olduğunu, yılda 3-5 kuzu yapabileceğini öğrendim. Konu ile ilgili İlçe Tarım Müdürlüğündeki arkadaşlardan da görüş aldım. Bu esnada Salıpazarı İlçemizde bir çiftçinin koyunları devredeceğini öğrendim. Bu kişiyle anlaşp 100 koyunu aldım ve koyunculuğına başlamış olduk. İlk kuzlarımız olmaya başladı. Ayrıca 60 kovan aramızla da bal üretimi yapmaya başladık.

Ben İlçe Tarım Müdürlüğüne hemen hemen her gün

uğrar, tarım gündemini takip ederim. Yine İlçe Tarım Müdürlüğünde bulunduğum bir gün Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı traktöre destek veriyor diye duydum. Bundan nasıl faydalanacağım konusunda bilgi aldıktan sonra girişimlere başladım. Eşim "Bunun prosedürü zor uğraşamazsın" dese de, ben "Başaracağım" dedim. İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünce organize edilen Tıbbi ve Aromatik Ürün yetiştiriciliği kursuna katıldım. Üç ay içersinde Traktör teşvik hakkını elde ettim ve traktörü aldım. Ürün olarak da bölgemize en uygun olan sarımsağı seçtim. Danışma ve araştırmanın faydasını burada da gördüm. Çünkü ilk önce bölgemize en yakın Taşköprü sarımsağını dikmek fikri oluşmuştu ancak araştırdığımda bizim yöremize Balıkesir'de yetiştirilen sarımsağın daha uygun olduğunu gördüm. Oradan bir çiftçi ile anlaşarak dikeceğim materyali getirttim. Hatta kendisini de buraya davet ettim, gelip tecrübelerini bize aktaracak. Bu sayede yine ilk defa geniş alanda ilçemizde 10 dekar sarımsağı ekim. Nasıl bu kadar sarımsağı dikeceksin derlerken be 3 günde diktim. Etraftan işçi temin ettiğim için onların da aile ekonomisine katkı olmuş oldu. Şu anda toprak üstüne çıkışı güzel oldu. Ümidim var, inşallah iyi verim verecek.

Çiftçi kadınlarımıza veya çiftçilerimize tavsiyeleriniz, bundan sonraki hedefleriniz-hayalleriniz projeleriniz nelerdir?

Selma Hanım: Evde oturan bayanlarımız eşinin eline bakıp para beklemesin. Üretmek bambaşka bir duygu,

insana zevk ve şevk veriyor. Kadınlarımız ve tüm çiftçilerimiz aktif olmalı. Araştırmalı okumalı ve öğrendiklerini en iyi şekilde uygulamaya koymalıdır. Ben ve eşim emekliyiz. Ekonomik olarak maddi ihtiyacımız olmamasına rağmen şu anda boş vaktimiz yok gibi. Bu gördüğünüz faaliyetlerden ve ev işlerinden arta kalan zamanım olunca da Halk eğitimin açtığı kurslara katılıyorum. Çalışmak ve üretmek insana ruhsal ve bedensel olarak sağlık verdiği gibi, ürettiklerini pazarlayarak da kendi ekonomisine ve dolayısıyla bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunarak bir işe yaramanın gururunu yaşıyor insan.

Ben sabah kalktığımda ilk önce hayvanlarımı düşünüyorum, onların ihtiyaçlarını gideriyorum. Daha önceleri koyunun yanında tavuk, kaz ve devekuşum vardı. Hedefimde 34 dekar kadar olan arazimize ceviz dikmeyi düşünüyorum. Yine Tarım İl Müdürlüğünden tavsiye edilen ipekböcekçiliği üzerine çalışma- araştırma yapıyor ve bu konuda komşularımı da teşvik ediyorum. Ayrıca eşimin Erikli köyünde 80 dekar bir yeri var, orada daha önce kestane vardı, ancak kestane kanseri hastalığından dolayı kesmiştik. Devletimizin teşvikleri ile oraya tekrar kestane dikmeyi düşünüyoruz.

Teşekkür ediyoruz. Bundan sonraki yaşamınızda başarılı, bereketli, huzurlu uzun ömürler diliyoruz.

Ropörtaj: Hasan AKMAN

Fotoğraflar: Recep YAPINCAK

TARIMSAL KİRLİLİK ve KİRLİLİĞİN İZLENMESİ

Yusuf TİBET / Çevre Yüksek Mühendisi
Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şubesi

İnsanlığın avcılıktan üretime geçtiği dönemden beri tarımsal faaliyetler süregelmektedir. İnsan nüfusunun hızla artması beraberinde tarımsal üretiminin de artırılmasını gerektirmiştir. Su kullanımı tarımda verimi artırmış, üretimin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Daha sonraları ise gübre kullanımının verimi artırdığı bulunmuş ve gübreleme yapılarak bol hasat elde etme yoluna gidilmiştir.

Azot bitkinin gelişmesi için gerekli elementlerden biridir. Doğal topraklarda kısıtlı bulunması bu elementin insan faktörüyle ortama eklenmesini zorunlu kılar. Tüm bitki organlarında bulunan azot, protein sentezi için de temel yapıtaşlarından biridir. Topraktaki azotun giderilmesi yavaş işleyen bir süreç olduğundan kullanılan azotun fazlası toprakta nitrat halinde birikim gösterir. Suda iyi çözünen nitrat yağmur sularıyla yıkanarak yeraltı ve yerüstü sularına karışarak taşınmaktadır.

Topraktaki azotun kaynağı sadece yapay gübreler değildir. Hayvansal atıklarda önemli bir azot kaynağıdır. Hayvanlar tükettikleri besinlerden bir kısmını bünyelerine bağlarken geri kalan kısımları da katı ve sıvı dışkı halinde dışarıya atarlar. Besin maddesince zengin olan bu atıklar gübre olarak kullanılabilir ve azot bakımından oldukça zengindir. Uygun ortamda bekletilmeyen bu atıklar yağışlar ile birlikte yeraltı ve yerüstü sularına karışırlar.

İster doğal gübre kullanılsın isterse de yapay gübreler kullanılsın kullanılacak gübre miktarı yetiştirilecek bitkinin çeşidine, toprağın yapısına ve iklim koşullarına göre tespit edilerek toprağa tatbik edilmesi gerekir. Aksi halde yıkanacak olan nitrat taşınarak çevresel sorunlara neden olacaktır.

Yeraltı ve yerüstü sularıyla taşınan azot, göl ve nehirlerde alglerin çoğalmasına neden olur. Kontrolsüz

çoğalan algler sudaki çözünmüş oksijeni hızla tüketirler. Yaşamını sudaki çözünmüş oksijene bağlı olarak sürdüren balık vb. canlılar, oksijen yetersizliğinden ölmeye başlarlar. Hızla çoğalan alglerin yüzeyi kaplaması, güneşin tabandaki bitkiler tarafından alınmasını da engelleyerek tabandaki bitkilerin ölmesine de yol açarlar. Ölü bitkiler çürümeye başlayarak oksijen azalmasına katkıda bulunurlar. Tüm bu faktörler sonucunda su ortamındaki canlı yaşam sona ermiş olur. Ötrefikasyon adı verilen bu olayın ana etken maddesinin azot olması sulardaki nitrat miktarının kontrol edilmesini zorunlu kılar.

Topraktaki aşırı nitrat bitki bünyesinde birikebildiği gibi yıkanma yoluyla sulara karışarak içme suları aracılığıyla insanlar ve hayvanlar tarafından da tüketilir. Vücutta alınan nitrat bozunuma uğrar ve nihayetinde hemoglobine bağlanarak kandaki oksijen taşınımını engeller. Bu olay özellikle çocuklarda "mavi bebek sendromu" denilen hastalığa neden olur. Ayrıca nitratın kansorejen etkilere neden olan nitrozaminlere de dönüşebildiği bilinmektedir.

Ekosistem için önem arz eden azotun takibi amacıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen Nitrat Direktifi Uygulama Projesi kapsamında İl Müdürlüğümüzün Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü bünyesinde bulunan mobil laboratuvar aracılığıyla ilimizdeki çeşitli yerüstü ve yeraltı sularının düzenli olarak analizleri yapılmaktadır. İlimizde bulunan mobil laboratuvar ilimiz haricinde Amasya, Giresun, Ordu, Sinop ve Tokat illerine de giderek her ay düzenli olarak adı geçen illerde de analizler yapmaktadır. Gerçekleştirilen analizlerin sonuçları Bakanlığımız tarafından değerlendirilmek üzere online olarak verilerin tutulduğu sisteme işlenmektedir. Bakanlık nezdinde değerlendirilen bu veriler nitrata hassas bölgelerin oluşturulması amacıyla kullanılmaktadır.

FINDIKTA DALKIRAN MÜCADELESİ

Dalkıran ilimiz fındık bahçelerinin önemli zararlılarından. Mücadelesi yapılmadığında dallarda kurumalara ve ürün kaybına neden olmaktadır. Dalkıranın ergin dişileri fındıkların dallarında galeriler açarak zarar yapar. Açılan deliklerden bitki özsuğu dışarı sızar, sızıntılar dallarda siyahımsı izler bırakır, dallar zayıflar ve yan dalları ile birlikte kurur. Yoğun bulaşmalarda ocakları tamamen kurutabilir.

Mücadelesinde kültürel önlemler çok önemlidir. Dalkıran bakımsız ve zayıf bahçelerde daha fazla zarar yaptığından gübreleme ve bakım işlemlerine önem verilmelidir. Taban suyu yüksek olan yerlerde bahçe tesis edilmemelidir. Kış aylarında galerili zayıf ve kuru dallar bahçeden uzaklaştırılmalı ve imha edilmelidir. Ancak gözden geçirilerek ocaklarda bırakılan bulaşık dallar ilkbaharda yapılan budama esnasında ocaklardan çıkılarak mücadeleye devam edilmelidir.

Haziran temmuz ve ağustos aylarında yoğun olarak çıkan yeni nesil dalkıranların erginleri ile kitlesel mücadele yapılabilir.

kıran tuzaklama bilir.

Kimyasal mücadele; Dalkıranın çıkış döneminde ergin dişilerin bulaşık olan dallardan bulaşık olmayan fındık dallarına galeri açmalarını önlemek amacıyla yapılır. Kış dalların içerisinde geçiren dalkıranlar Mart ayı başından itibaren hava sıcaklığı 18- 20 santigrat dereceye ulaştığında çıkmaya başlarlar ve sağlıklı dallara giriş yaparak yeni galeriler açarlar. Mücadelesinde başarı sağlayabilmek için dalkıran çıkışlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Kışlamış erginlerin aktif hale geçerek taze odun talaşlarının görüldüğü yeni galeriler tespit edilince ilaçlama yapılmalıdır. Ancak ilkbahar döneminde hava sıcaklıklarına bağlı olarak kademeli olarak çıkış yapan zararlıya karşı yapılan kimyasal mücadelede başarı sağlanamayabilir.

Dalkıran çıkışlarının yoğun olarak devam ettiği yaz dönemi haziran ve temmuz aylarında mücadele zamanı tespiti yapılır. Biyoteknik mücadelede kullanılan kitlesel yakalama tuzakları, çıkış zamanı tespiti için izleme amaçlı kullanılmaktadır. Haziran başından itibaren bahçeyi temsil edecek şekilde yerden 1-1,5 metre yüksekliğe asılan çekici tuzaklar, düzenli olarak haftada bir kontrol edilir. Tuzaklarda yakalanan erginlerde ani bir yükseliş görüldüğünde dalların gövdelerini kaplayacak şekilde ilaç uygulaması yapılmalıdır.

ÇEKİRGE MÜCADELESİ

Çekirge, bitkileri yemek ve saplarını kesmek suretiyle zarar yapar. Özellikle genç bitkilerde zarar yüksektir. Çok yıllık bitkilerin yeni sürgün ve filizlerini, yaprak ve çiçeklerini hatta dane ve meyvelerini yiyerek % 100 e varan zarara neden olabilir.

İlimizde son yıllarda Yeşil Çekirge Nimf çıkışları başlamıştır. Boş işlenmeyen arazilerde ve Köy ortak kullanım alanlarında, Devlet Yardım Mücadelesi olarak yürütülmektedir. Nisan ayı sonu itibarıyla Havza İlçesi Şeyhgüven köyünden gelen ihbar üzerine İl Müdürlüğümüz teknik elemanlarının nezaretinde 7 litre cpermetryn etken maddeli ilaç ile kimyasal mücadele başarıyla tamamlanmıştır

21 MAYIS DÜNYA SÜT GÜNÜ

“Süt; geleceğimizin güvencesi olan nesillerin sağlıklı yetişmesi ideali içinde önemli yere sahip olduğu gibi, ayrıca da topluma süt tüketim alışkanlığı kazandırmak bir ülkenin sağlık harcamalarının dahi azalması anlamına gelecek gibi görünüyor.”

21 Mayıs Dünya Süt Günü dolayısıyla bir konuşma yapan Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürümüz Kadir Güven şunları söyledi:

“Süt; insanoğlunun bebeklikten yaşlılığa giden serüveninde vücudun gelişmesi, güçlenmesi ve sağlığının korunması için elzem olan bu kıymetli gıda, pek çok besin öğelerini bünyesinde bulundurmaktadır. Özellikle çocukluk, gebelik- emzicilik ve yaşlılık dönemlerinde kemik sağlığı için önemli bir besin kaynağı olan süt, büyüme gelişmede, bağışıklık sisteminin güçlenmesinde, kan basıncının düzenlenmesi ve bazı kanserlerin gelişiminin azaltılmasında koruyucudur. Ayrıca özellikle bebeklik ve çocukluk döneminde zengin kalsiyum kaynağı olması nedeniyle kemik gelişiminde önemli rolü vardır.

Bu kadar önem arz eden süt, ne yazık ki PH'sı itibarıyla mikroorganizmaların çalışması ve üremesi açısından uygun ortam oluşturmakta ve bu durumda ise bu kıymetli besin maddesi insan sağlığı açısından büyük bir tehdiye dönüşmektedir.

Gıda Mühendislerimizin gerek denetimlerde gerekse de okullar ve toplu yerlerde verdikleri konferans ve

seminerlerde toplumumuzu bilgilendirdikleri üzere süt; kutuda ise doğru ambalajlanmış, açıkta satılıyorsa güvenilir yerlerden teminine dikkat edilmeli ve tabii ki yeterli kaynatma işlemine tabi tutulmalıdır.

Bizler geçtiğimiz hafta tam da Dünya Süt Günü arefesinde, Çarşamba İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz tarafından düzenlenen “Sağlıklı Bir Gelecek Güvenilir Süt İçin” konferansımızdaydık. Üretici birliklerinin temsilcilerinin de katıldığı konferansta, ilgili personel tarafından; sütün sofralarımıza ulaşana kadar geçirdiği bir takım zorlu süreçlerle, süt ve süt ürünleri ile iştigal eden kuruluşlara Bakanlığımız tarafından uygulanan çeşitli teşvik ve yaptırımlar anlatıldı. Her sene olduğu gibi geleneksel olarak öğrencilere okul sütü de dağıtıldığı etkinlikte de ele alındığı üzere;

Süt; geleceğimizin güvencesi olan nesillerin sağlıklı yetişmesi ideali içinde önemli yere sahip olduğu gibi, ayrıca da topluma süt tüketim alışkanlığı kazandırmak bir ülkenin sağlık harcamalarının dahi azalması anlamına gelecek gibi görünüyor. Sözlerime son verirken 21 Mayıs Dünya Süt Günü'nü kutluyorum. “

14 MAYIS DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜ KUTLANDI

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Kadir Güven, "14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü" nedeniyle bir mesaj yayınladı.

Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu'nun kuruluş günü olan 14 Mayıs'ın Türkiye'de ve kuruluşu üye tüm ülkelerde 'Dünya Çiftçiler Günü' olarak kabul edildiğini kaydeden Kadir Güven, söz konusu günü çeşitli etkinliklerle kutladıklarını söyledi. En kısa ve dolambaşsız anlatımıyla çiftçinin, toprağı ekerek geçimini sağlayan kimse olduğunu belirten Güven, mesajına şöyle devam etti: "Daha zengin söyleyişle ise çiftçi; ekmeğini taştan çıkaran, soframızdaki her lokmada imzası bulunan, Atatürk'ün 'milletin efendisi' tabirini hakkıyla taşıyan ve gerçekten de alın terine çok şey borçlu olduğumuz insandır. İşte, öznesi bahsettiğimiz çiftçinin ta kendisi olan ve insan yaşamının sürdürülebilmesi için zorunlu sektörlerin başında gelen tarım; bugün sadece gelişmekte olan ülkelerin değil, gelişmiş ülkelerin de öncelikli gündemlerini oluşturmaktadır."

Tüm dünyayı etkileyen ekonomik kriz açısından bakıldığında, çiftçinin emeğine ve alın terine ne kadar muhtaç olduğunun her geçen gün kendini gösterdiğini hatırlatan Kadir Güven mesajına şöyle devam etti: "Geniş coğrafyası ve aynı anda pek çok iklimi bünyesinde barındırması yönüyle ülkemiz; doğal kaynakları, jeopolitik önemi ve coğrafi konumuyla tarımsal üretimde çok önemli ve büyük bir potansiyele sahiptir. Gelişmiş uluslar düzeyine çıkmak amacıyla bir yandan sanayileşmemizi sürdürürken, önemli potansiyel ve çeşitliliğe sahip olan tarım sektörümüz de ülkemizdeki tüm kesimlerin destek ve gayre-

tiyle her geçen gün gücüne güç katarak istenilen düzeye ulaşma yolundadır. Ülkemizde, toplam istihdamın büyük bir bölümünü oluşturan tarım sektöründe, bir takım sıkıntıların yaşandığı bilinen bir gerçektir. Ancak, ülkemiz çiftçisinin sorunlarını

çözmek, gelir düzeylerini artırmak, kaliteli ve sağlıklı ürün yetiştirmek amacıyla Bakanlığımız, ilgili kurum ve kuruluşlarıyla her geçen gün yapılan çalışmalarını artırmaktadır. Bu bağlamda biz tarım çalışanları; yaşımız, konumumuz yada unvanımız her ne olursa olsun, her bir çiftçiyi eğitmek ve geliştirmekle mükellef olduğumuzu kabul etmekle birlikte, bir yandan da onlardan öğreneceğimiz çok şey olduğunun nezaket ve bilinciyle hizmet etmekteyiz. Dünya Çiftçiler Günü olan 14 Mayıs'ın, çiftçilerimizin her yönden gelişmesine olumlu katkılar sağlamaya vesile olacağı inancıyla tüm çiftçilerimizin bu anlamlı gününü en içten duygularla kutluyorum. Gününüz kutlu, ürününüz bol ve bereketli olsun."

SAMSUN, KARADENİZİN SEBZE ÜRETİM MERKEZİ OLUYOR

2013 yılında Bafra ve Bölge çiftçisinin fide ihtiyacını Bafra'da üretilen fidelerle karşılamaları konusunu önemseyerek Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının uygulamış olduğu Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Projesi Kapsamında 6.720 m2 alanda sebze fidesi üretim serası kurarak bölge çiftçisinin hizmetine sunulmuştur. Ayrıca 2 tesis daha 4400 M2 kapalı alan ve 33000 m2 açık alanda kendi imkanlarıyla hazır fide üretimi yapmaktadır.

Bafra Dursunlar Tarım sahibi Mehmet Dursun, Karadeniz'in en büyük fide üretim tesisi hakkında şunları söyledi: "Kurulan tesiste çiftçilerimizin ihtiyacı olan Yazlık ve Kışlık sebze (Domates, Kavun, Karpuz, Hıyar, Biber çeşitleri, Kırmızılahana, Karnabahar, Brokoli, Marul) fideleri işinin ehli uzmanların elinde bir bebek yetiştirilir gibi hassasiyetle yetiştirilmektedir. Üretilen fideler, çiftçilerin talepleri doğrultusunda istenilen tarihte ve istenilen adette yetiştirilip çiftçilere teslim edilmektedir.

Çiftçilerin arazi hazırlığını tamamlayamadıkları veya iklimin müsait olmaması durumlarında fidelerini bekletme opsiyonu sağlanması, fidelerin dikim yapılan bölgede yetiştirilmesi Fidelerin adaptasyonu ve büyümenin erken başlaması açısından İl dışından gelen hazır fidelere karşı üstünlük sağlamaktadır. Fide Tesisinin Yıllık Üretim Kapasitesi yazlık ve kışlık sebze fidesi olarak 50 Milyon adettir. Kurulan Tesisin özelde Bafra Tarımına ve Genelde de Ülkemiz Tarımına Katkı sağlamasını ve Hayırlı olmasını diliyoruz." dedi.

Aynı yörede daha önce fide üretimine başlayan Orhan Balta da tesislerini modernleştirerek 2000 M2 kapalı, 20.000 M2 açık alanda olmak üzere 20- 25 milyon yazlık ve kışlık sebze fidesini yöre koşullarına uygun olarak en kaliteli şekilde üretmeyi planlamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren Kadir DOĞAN da 2400 M2 kapalı, 13.000 M2 açık olarak 15-20 milyon adet yazlık ve kışlık sebze fidesini yöre koşullarına uygun olarak en kaliteli şekilde üretmeyi planlamaktadır.

Bu zamana kadar ağırlıklı olarak Akdeniz Bölgesinde yapılan hazır sebze fidesi üretim faaliyetleri, Karadeniz bölgesinde de yapılacaktır. Konuyla ilgili açıklama yapan İl Müdürümüz Kadir GÜVEN "Bakanlığımızın kırsal kalkınma yatırımlarına verdiği teşvikler, sektörde faaliyet gösteren işadamlarının ve çiftçilerin Akdeniz Bölgesine yaptıkları ziyaretler ve sebzeçilik sektöründeki gelişmeler Samsun'da fide sektörünün oluşmasına imkan sağlamıştır. Bu sayede ilimizde Bafra ilçemiz bu konuda öncülük yapmış olup, bu aşmada Bakanlığımızın verdiği yatırımlara verdiği % 50 teşvikten yararlanarak yapılan 6720 M2 kapalı alanı olan güneş enerji ısıtımli hazır fide üretim tesisi faaliyete geçmiştir. Buna ilave olarak müteşebbislerimizin kendi imkanları ile 4400 M2 kapalı alan olmak üzere, toplam 11.000 M2 kapalı alan ve 45.000 M2 açık alanda 80-100 milyon yazlık ve kışlık sebze fidesi üretimi amaçlanmaktadır. Tesisler bölge şartlarına kolay adapte olan sağlıklı fide üretimi yapılması yanında ayrıca istihdama da katkıda bulunmaktadır" dedi.

41. BÖLGE GRUP TOPLANTISI TOKAT İLİNDE YAPILDI

Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi kapsamında, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü koordinatörlüğünde, 21-22 Mayıs 2014 tarihlerinde Tokat ilinde yapılan 41. Bölge Grup Toplantısına İl Müdürlüğümüz adına katılım sağlandı.

Samsun, Tokat, Amasya, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Karabük, Sinop, Kastamonu, Artvin Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Samsun Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü, Ordu Arıcılık Araştırma İstasyon Müdürlüğü, Giresun Fındık Araştırma İstasyon Müdürlüğü, Çay Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Araştırma İstasyon Müdürlüğü üst yönetimi, Şube Müdürleri ve teknik personelin katıldığı toplantıya, sivil toplum kuruluşlarından Tokat Sebze Üreticileri Birliği, Tokat Ziraat Odası Başkanlığı, Tokat Arıcılar Birliği, Tokat Ziraat Fakültesi öğretim üyeleri, sertifikalı tarım danışmanları ve biyodiyel üretimi yapan özel sektör yetkilisinin katıldığı toplantıda tarımsal yenilik ve bilgi sistemi kapsamında sunu ve anlatımlar yapılarak sorunlar paylaşıldı.

ÇELTİK YETİŞTİRİCİLİĞİ KONFERANSI DÜZENLENDİ

Özellikle bölgemizde bu yıl yağışların az olmasına bağlı kuraklık riskinden dolayı Çeltik üreticilerine yönelik Çeltikte Üretim sistemi ile Suyun kullanılması ile ilgili Ondokuzmayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz Çeltikte Üretim Sistemleri ve Çeltikte Sulama konulu Konferans, ilçemiz Esnaf Kefalet Kooperatifi toplantı salonunda 13.03.2014 tarihinde saat 14:00 da gerçekleşmiştir.

Geniş katılımın olduğu Konferansta, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcımız Nail KIRMACI'nın yaptığı açılış konuşmasının ardından Yrd Doç.Dr. İsmail SEZER tarafından Dünya ve Türkiye'de Çeltik Ekim Alanı Üretim ve Ticareti, Ekolojik Koşullara bağlı Çeltik Üretim Sistemleri ve Alternatif Ekim Yöntemlerine göre Çeltik Yetiştirme Sistemleri anlatılmıştır. Sonrasında söz alan Yrd. Doç. Dr. Kadir Ersin TEMİZEL ise Dünya ve Türkiye'de su varlığı ve suyun kullanılması, sulama randımanını düşüren etmenler, sulama suyunun etkin kullanılması, çeltik sulanması ve arazi tesviyesi hakkında bilgi vermiştir.

SAMSUN İLİ TARIMSAL KURAKLIK İL KRİZ MERKEZİ KOMİSYON KARARI

Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul Ve Esaslarına Dair Yönetmelik” kapsamında oluşturulan Samsun İli Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi 08/ 04/ 2014 tarihinde İl Tarım Müdürlüğü toplantı salonunda;

Vali Yardımcısı Haluk ŞİMŞEK Başkanlığında ve üyelerin katılımıyla toplandı.

Toplantıda; Samsun ilinin, Ocak- Şubat- Mart 2014 dönemi meteorolojik verileri, su rezervlerinin ve tarım alanlarının mevcut durumları değerlendirildi. Konu ile ilgili açıklama yapan Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Kadir GÜVEN, Samsun ilinde Tarımsal Kuraklık tehlikesinden henüz söz edilemeyeceğini, bunun için Nisan ve Mayıs ayları yağışlarının önemle takip edilmesi gerektiğini, meteorolojik verilere bakıldığında Samsun’da yağış miktarında mevsim normallerine göre % 47,3 oranında bir düşüklüğün olduğunu, sıcaklıkların 2013-2014 tarım yılında Mart- 2014 tarihi itibarı ile ilk 6 aylık dönemde mevsim normallerine göre ortalama 0.7 derece daha sıcak geçtiğini ve bahar yağışlarının mevsim normalleri civarında seyredeceğini beklediklerimizden, Tarımsal açıdan kuraklık riskinin hidrolojik kuraklık kadar tehlike arz etmediğini fakat yine de tedbiri elden bırakmayıp, gerekli önlemlerin şimdiden alınmasının gerekli olduğunu söyledi.

SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİNE KONFERANS

Alaçam’da Sığır Yetiştiricilerine konferans düzenlendi İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzce düzenlenen Sığır Besiciliği ve Sürü Sağlığı konulu Konferans İlçemiz Esnaf Kefalet Kooperatifi toplantı salonunda 02.04.2014 tarihinde saat 13.00 de gerçekleşmiştir.

Geniş katılımın olduğu Konferansta; İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürümüz Mehmet GÜREŞ’in açılış konuşmasının ardından Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Erdal DOĞAN ‘Kırmızı Et Üreticileri Birliğinin kuruluşu, görevleri, hayvan üreticilerinin sorunları ve çözüm önerileri, birlikte olmanın getireceği faydalar hakkında değerlendirmelerini’ aktarmıştır. Günün konusu gereği Sığır Besiciliği ve Sürü Sağlığı hakkında Konferansını sunmak üzere Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı Dr. Habib MURUZ sunumunu yapmak üzere söz almıştır. ‘Sığır Yetiştiriciliğinin içerisinde Sığır besiciliğinin önemli bir yere sahip olduğunu, besicilik yöntemleri, Hayvan Barınaklarında yapılan yanlışlar, besicilikte yapılan hatalar, Trakya Bölgesine yapılacak Kurban sevkleri ve sürü sağlığı konuları hakkında açıklayıcı bilgiler vererek konferansını tamamlamıştır.

TERME İLÇESİNDE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI YAPILDI

İl Müdürlüğümüze bağlı Şube Müdürlükleri ile İlçe Müdürlüklerimizin son 5 yıllık çalışmalarının ele alındığı değerlendirme toplantısı 8.4.2014 tarihinde Terme İlçe Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirildi.

İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, İl Müdür Yardımcımız Nail KIRMACI, Şube Müdürleri ve 17 İlçe Müdürü ve Terme Ziraat Odası Başkanı M. Yetkin KARAMOLLAOĞLU'nun katıldığı toplantıda, açılış konuşmasını yapan İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, Samsun tarımında önemli gelişmeler kaydedildiğini, bu gelişmelerin son 5 yılın verileriyle ele alınacağını, Samsun tarımsal açıdan nerden nereye geldiğini bu değerlendirme toplantısı sayesinde ortaya konulacağını belirterek, bu tür değerlendirme toplantılarının belirli periyotlarda değişik İlçe Müdürlüklerinde yapılacağını ifade etmiştir.

Toplantı programı kapsamında, Şube Müdürleri ve İlçe Müdürlükleri tarafından, tarımsal desteklemeler konusu başta olmak üzere, yapılan çalışmalar son 5 yılı kapsayacak şekilde mukayeseli olarak sunum ve anlatım yapıldı. Toplantıda, Nisan ayı başlarında yaşanan zirai don hadisesi de değerlendirilerek, Meyvelerde ve Kışlık ekilişlerdeki etkilerine yönelik saha çalışmalarının sonuçları ele alındı.

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIM EĞİTİMİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne; 12-14 Mayıs 2014 tarihleri arasında İl Müdürlüğümüz Toplantı Salonunda 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ve 5578 sayılı Kanun uygulamaları konularında hizmet içi eğitim yapılmıştır. Toplantıya İl Müdür Vekili Dr. Habip MURUZ, İl Müdür Yardımcısı İsmail DEMİR, Tarımsal Altyapı ve arazi Değerlendirme Şube Müdürü Lale BAYKAL, İlçe Müdürleri ile İlçe Müdürlüklerimizde bu konuda görevli Ziraat Mühendisleri katılmışlardır.

İl Müdür Vekili Dr. Habip MURUZ' un açılış konuşmasından sonra Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden Ziraat Mühendisleri Adnan ORHAN, İsmail AYDIN ve Hasan SÖNMEZYURT 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu, 5578 sayılı Kanun ve 6537 sayılı 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun konularında katılımcılara eğitim verilmiş ve Kavak ilçesi Büyükcukur köyünde Arazi Önem Sınıflarının tespiti uygulamalı olarak gösterilmiştir.

FASULYE VE NOHUT YAYIM PROJESİ KAPSAMINDA KURULAN DEMONSTRASYONLAR

Bakanlığımızca Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması amacıyla uygulamaya konulan ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü işbirliği ile yürütülen yayım projeleri kapsamında İlimiz Havza, Bafra, 19 Mayıs

ilçelerinde Kuru fasulye çeşit demonstrasyonları, Asarcık İlçesi'nde ise Nohut çeşit demonstrasyonu kuruldu.

2013 yılında başlatılan çalışmalarla önemli mesafeler alınmış; çiftçi şartlarında kurulan çeşit demonstrasyonları tahtında, mevcut fenolojiye uygun çeşit ve çeşit adaylarının bölge şartlarında gösterdiği yüksek performans nedeniyle, Kuru fasulye yetiştiriciliğinin ticari ve ekonomik bir ürün olarak yaygınlaşması yönünde beğeni ve kanaat oluşmuştur.

Nohut yayım projesi kapsamında yapılan survey çalışması ile çiftçilerimizin tüm yetiştiricilik problemleri ve öncelikleri tespit edilerek, yayım çalışmaları ile desteklenen çalışmalar çiftçi şartlarında kurulan çeşit demonstrasyonlarıyla taçlandırılmıştır. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün geliştirip tescil ettirdiği çeşitlerden Çağatay, Zuhal ve Gülümser çeşitleri ile Orta Anadolu Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden temin edilen Gökçe ve Yaşa-05 çeşitleri, Asarcık İlçesi Çulhaoğlu Köyü'nde lider çiftçi arazisinde demonstrasyona alınmıştır.

İTALYAN ÇİMİ TARLA GÜNÜ

Atakum İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve özel sektör işbirliği ile Atakum İlçesi Çatalçam Mahallesi'nde 2 üreticinin arazisinde İtalyan Çimi (Süt Otu) demonstrasyonu kurulmuştur. Kurulan demonstrasyonun ekiminden 1. hasadına kadar Atakum İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü teknik elemanlarınca gerekli gözlem ve önerilerde bulunulmuş, 15 Mayıs 2014 tarihinde 1. hasatta Atakum İlçe Kaymakamı Ali BAKOĞLU'nun da teşrif ettiği geniş katılımlı bir tarla günü düzenlenmiştir. Atakum İlçesinde ilk defa ekilen süt otu 1. hasatta dekara 2,5 ton civarında bir verim sağlamıştır. Eylül ve Kasım aylarında 2 biçim daha yapılması planlanmaktadır. Yıllık verimin dekara 8 ton olması beklenmektedir.

ATAKUM İLÇESİNDE ÇİLEK FİDESİ DAĞITIMI YAPILDI

Atakum İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü sorumluluk alanındaki çiftçilere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı finansal kaynaklı çilek fidesi dağıtımı yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucu Atakum İlçesi Güney, Elmaçukuru, Akalan, Saray, Kabadüz, Karaoyumca, Erikli Köyleri ve Çatalçam Mahallesi'nde toplam 25.000 adet çilek fidesi dağıtımı yapıldı.

NERA ISLAHLARIMIZ DEVAM EDİYOR

Çayır ve meralar ülkemiz hayvancılığına hizmet eden en önemli doğal yem kaynaklarıdır. Ülkemizin büyük bir bölümünde hayvancılığın meraya dayalı olarak yapıldığı düşünülürse bu alanların önemi daha da artmaktadır. İlimizde 2002 yılı ve 2012 yılları arasında 13 adet mera ıslah ve amenajman projesi gerçekleştirilerek toplam 12.831 dekar meramız ıslah edilmiştir. Halen devam etmekte olan 7 adet Mera ıslah ve Amenajman projesi kapsamında toplam 18.876 dekar meramızın ıslah edilmesi planlanmış ve projelerimizin yürütülmesi halen devam etmektedir.

Mera ıslah ve Amenajman projeleri devam eden köylerimize İl Müdürlüğümüz tarafından Havza İlçesi Başpelit, Taşkara-Çaören, Arslançayırı köyleri ve Bekdiğin Beldesi, Bafra İlçesi Türbe, Sarıkaya ve Şeyhören köyü meraları-na kimyevi gübre alımı yapılarak, dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Havza, Bafra ve Ladik ilçelerimizde yem bitki ekiliş alanlarının artırılması için çiftçilerimize silajlık mısır ve fiğ tohumlukları tedarik edilerek dağıtımları yapılmıştır. Havza İlçesi Arslançayırı köylülerince 153 dekar mera alanı işgal edilerek tarla haline getirildiği tespit edilmiş ve söz konusu meralardan işgalciler men ettirilmiştir. Yapılan etütler sonucunda işgal edilen alanlarda bitki kompozisyonunun çok zayıf olduğu, ot veriminin çok düşük olduğu gözlemlenmiş ve bu sahalarda suni mera tesis edilmiştir. Havza İlçesi Bekdiğin Beldesi merasının ıslah ve amenajman projesince 2014 yılı içerisinde mera yüzeyinin % 10-15 oranında taşlık olmasından dolayı mevcut taşların toplatılması planlanmıştır. Proje kapsamında Bek-

diğin Beldesi 1700 dekar yüzölçüme sahip merada taş toplama işlemi tamamlanmıştır. Mera ekibimizin yerinde yaptığı incelemelere göre 1.000 tondan daha fazla miktarda taş toplatılmıştır. Mera alanı taşlardan temizlenerek hem hayvanların gezinmesi için ortam iyileştirilmiş, hem de yeni bitki çıkışlarını sağlayarak ot veriminin artırılması hedeflenmiştir. 2014 yılı Mera ıslah ve Amenajman Projeleri kapsamında hayvanların sulanma ihtiyacını gidermek için Havza ve Bafra İlçelerimizin projesi devam eden köylerimizde yaklaşık 10 adet sıvat yapılması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra Bafra İlçesi Elifli köyünün 930 dekar olan ve merasının çalı, diken ve yabancı otların mekanik ve kimyasal mücadelesi planlanmış olup 2014 yılı içerisinde ıslah projesine bağlı olarak % 50 si bitirilecektir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Kadir GÜVEN yaptığı açıklamada hayvancılığımızın en önemli sorununu-nun kaliteli kaba yem açığı olduğunu, kaliteli kaba yemin en ucuz olarak temin edildiği yerlerin çayır, mera, yayla ve kışlaklar olduğunu ifade etmiştir. İlimizde bulunan 170.000 dekar meranın otlatma kapasitelerinin yetersiz olduğu, uygulanan mera ıslah ve amenajman projeleri ile mevcut meralarımızın otlatma kapasitelerinin artırılması, otlatmayı düzenleyici yapı ve tesislerin inşası ve otlatma planlarının yapılarak meralarımızdan en iyi şekilde faydalandırılması hedeflenmektedir. Doğal yem kaynakları olan meralarımızda gerçekleştirilen ıslah ve iyileştirmeler hayvansal üretimimizi olumlu olarak etkileyerek çiftçilerimizin yüzünü güldürecek diye ifade etmiştir.

BİÇERDÖVERLE BUĞDAY HASADI BAŞLADI

2014 hasat sezonuna girmiş bulunmaktayız, bilindiği üzere her hasat sezonunda olduğu gibi bu yılda Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olarak iyi bir hasat sezonu geçirebilmek için birlikte çalışmaya başlayacağız.

Samsun ilimizde yaklaşık 100.000 ha buğday ekilişinin % 80'i biçerdöverle hasat edilmektedir. 2013 yılında İl genelinde yapılan 227 Biçerdöver Denetimi sonucunda; 0,94 düzeyinde bir dane kaybı ile ilimiz ekonomisine katkısı, müsaade edilebilir % 2'lik kayba göre 1.392.696 TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu bağlamda, biçerdöverle biçilen alanda dane kaybını sıfıra yakın bir seviyeye indirmek biçerdöver kullanıcılarının elindedir, bunun içinse;

- 1-Operatör belgesi olmayanlar hasat yapmamalı,
- 2-Olgunlaşmamış ürünler hasat edilmemeli,
- 3-Rutubetin çok olduğu günlerde hasat yapılmamalı,
- 4-Yağış olduğunda hububatın tam kuruması beklenmeli,
- 5-Sabah erken yada akşam saatlerinde rutubet çok daha fazla olacağından hasat yapılmalı,
- 6-Bir tarladan diğerine geçerken mutlaka biçerdöver ayarları kontrol edilmeli,
- 7-Elekler sık sık temizlenmelidir.

Bizler Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olarak, talep gelen ilçelerimize "Biçerdöver Operatörleri Yetiştirme" kurslarımızla da ulaşmaktayız. Öyle ki 2001- 2014 yılları arasında açtığımız kurslardan toplam 708 kişi eğitimden geçirilerek "Biçerdöver Operatörü" olmaları sağlanmıştır ve bu hizmet önümüzdeki zamanlarda da aynı biçimde devam edecektir.

Kurallara uymayan Biçerdöver sahibi ve Operatörlerine Merkez ve İlçelerimizde 14 ekipte görev yapan 43 Kontrolör arkadaşımız 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32. ve 40.maddesine göre işlem yapacaklardır.

HAVZA VE VEZİRKÖPRÜ BİÇER DÖVER KURSU BELGE TÖRENİ

Samsun İli Havza İlçesinde 10-24.02.2014 ve Vezirköprü İlçesinde 03-20.03.2014 tarihleri arasında açılan Biçerdöver Operatörü Yetiştirme Kursları sonunda; Havza İlçesinde 15, Vezirköprü İlçesinde 17 kursiyer kursu başarıyla bitirerek belge almaya hak kazanmıştır.

16.04.2014 tarihinde yapılan törende, Havza ve Vezirköprü İlçelerinden kursu başarı ile bitirmiş olan 32 kursiyere sertifikaları; İl Müdür Yardımcısı Nail KIRMACI, Vezirköprü Kaymakamı, Vezirköprü Belediye Başkanı, Vezirköprü Milli Eğitim Müdürü, Vezirköprü Halk Eğitim Müdürü ve Vezirköprü Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü tarafından törenle takdim edildi.

Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı Nail KIRMACI konu ile ilgili olarak; Kursiyerlerin 13 gün boyunca 78 saat eğitim gördüklerini belirterek, bu kursların sonunda 32 kursiyerin eğitim sertifikası ve G sınıfı sürücü

belgesi almaya hak kazandığını belirtmiştir. KIRMACI, Samsun ilimizde 124 bin hektar buğday ekiliş alanından yaklaşık olarak 370 bin ton ürün elde edildiğini ve bu ürünün yaklaşık 270 bin tonunun biçerdöverle hasat edildiğinin altını çizerek biçerdöverle hasatın önemini belirtmiştir. Bunun yanında bilinçsiz biçerdöver kullanımında; büyük dane kayıplarına, dolayısı ile kendi ekonomimize verdiği zarar yanında milli ekonomiye de büyük zararlar verdiğini de belirtmiştir.

CANIK BALIKÇI KARASAL ALAN DÜZENLEME PROTOKOLÜ İMZALANDI

“İl Müdürlüğümüz ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı Arasında Canik Balıkçı Karasal Alan Düzenleme Protokolü İmzalandı”

İl Müdürlüğümüz ve Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında imzalanan protokol ile Canik Balıkçı Barınağı üst yapısında mevzuatlara aykırı inşa edilen 138 adet betonarme kulübeler yıkılarak, yerine balıkçılar için sosyal tesisler, ağ kurutma sahası inşa edilecek ve barınak karasal alanın peyzaj düzenlemesi yapılacaktır. Yapılan protokole göre, yıkım ve enkaz kaldırma işlemi ile karasal alanında yapılacak mekansal düzenleme, projelendirme ve yapım işi Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yerine getirilecek.

Projenin tamamlanması ile Canik Balıkçı Barınağındaki gecekondu mahallesini andıran görüntü ortadan kaldırılacak, balıkçılar daha rahat ve konforlu sosyal alana kavuşacak ve şehrin estetik görünümüne katkı sağlanacaktır. İl Müdürlüğü olarak bizlere her türlü desteği sağlayan, Samsun Büyükşehir Başkanı Yusuf Ziya YILMAZ' a teşekkür ediyoruz.

BUZAĞILARIN KÜPELENME YAŞI 20 GÜNDEN 3 AYLIK YAŞA ÇIKARILDI.

Buzağların doğumdan itibaren küpelenecek kayıt altına alınması için verilen süre 20 günden 3 aya; hayvanların doğum, ölüm ve işletmede zorunlu kesim gibi bilgilerin İl/İlçe Müdürlüklerine bildirim süresi ise 7 günden 30 güne çıkarıldı. Konuya ilişkin “Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tesçili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” Resmi Gazeteden 21.06.2014 tarihli sayısında yayımlandı. Ayrıca yönetmeliğe eklenen ek bir madde ile hayvancılık işletmelerindeki hayvan varlığının Veteriner Bilgi Sisteminde güncellenmesi için 31 Aralık 2014 tarihine kadar süre verildi.

Yapılan bu değişiklikler ile İl/İlçe Müdürlüklerimizce buzağların kayıt altına alınması için yürütülen küpeleme çalışmalarının etkinliği artacak, işletmelerin hayvan varlığı bilgileri güncellenerek başta hayvan ıslahı olmak üzere hayvancılık desteklemeleri ve hayvancılık istatistiklerinin takibinde veteriner bilgi sisteminden etkin bir şekilde yararlanılacaktır. Yeni düzenlemenin hayvancılık sektörüne yapacağı katkılar, hayvan yetiştiricilerinin etkin bir katılımı ile mümkündür. Samsun’da çoğunluğu 1-5 hayvana sahip altmış bine yakın hayvancılık işletme var. İşletme sahiplerinin yeni işletmelerinde doğan, ölen, kesilen ve satılan hayvanlarını 30 gün içinde İl/İlçe Müdürlüklerine bildirimde bulunmaları düzenlemelerden beklenen yararın sağlanmasının temel şartıdır.

Bugüne kadar hayvan yetiştiricilerinin doğan, ölen, satılan ve kesilen hayvanları süresi içinde bildirmediklerinde dolayı hayvancılık desteklemelerinden yararlanamadıkları gibi 664 TL idari para cezasına çarptırılıyordu. Bu nedenle işletmelerdeki hayvan varlığının veteriner bilgi sisteminde her hangi para cezası ödemeden güncellemesi için verilen süre içinde 31 Aralık 2014 tarihinde dolacak. Bu tarihe kadar, yetiştiricilerimiz konuya gerekli hasiyeti göstermeleri, ilimiz hayvancılık sektörüne ve ülke ekonomisine katkı olarak yansıyacağı unutulmamalıdır. Bundan dolayı yetiştiricilerimizden ahırlarında bulunan sığırların kulak küpe numaralarını içeren bir dilekçe ile İl/İlçe Müdürlüklerimize başvurularını bekliyoruz.

İL VE İLÇELERİMİZDE SU ÜRÜNLERİ DENETİMLERİ

İl Müdürlüğümüz koordinasyonunda Bafra, Çarşamba ve Vezirköprü İlçe Müdürlüklerimiz su ürünleri kontrolleri tarafından iç sularda ve satış yerlerindeki su ürünleri av yasaklarına yönelik yapılan denetimlerde; Vezirköprü Kepez baraj gölünde yaklaşık 8 bin metre, Altinkaya baraj gölünde 800 metre, Çarşamba Çakmak baraj gölünde ise 200 metre, misina balık ağına el konularak 5 kişi hakkında yasal işlem yapılmıştır. Satış yerlerinde yapılan denetimlerde ise 202 kg. sazan balığına el konulmuştur.

İÇ SULARDA SU ÜRÜNLERİ AV YASAĞI BAŞLADI

İç sularda Su ürünleri av yasağı 1 Nisan 2014 de başladı. Konu ile ilgili bir açıklama yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Kadir GÜVEN; "18 Ağustos 2012 tarih ve 2012/ 65 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Deniz ve İç sularda Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen 3/1 numaralı tebliğ gereği 1 Nisan 2014 tarihinde Samsun İli sınırları dahilinde tüm iç sularda Sazan, Kadife, Şiraz, Yayın, Tatlı su Kefalinin 1 Temmuz 2014 tarihine kadar avlanması yasaktır. Kurbağa istihali ise 31 Mayıs 2014'de sona ermiş olup, 15 Mart'ta başlayan tatlı su levreği avcılığı 1 Temmuz'da; 1 Martta başlayan sülük avcılığı ise 30 Haziran'da, su bitkileri (kamuş, saz) ise 31 Temmuz'da sona erecektir.

AV YASAĞI 15 NİSANDA BAŞLADI

Tüm denizlerde 15 Nisan 2014 tarihi itibari ile trol ve gırgır ağları ile avcılık yapan balıkçılar için genel av yasağı başladı. Av yasağı 1 Eylül'de sona erecek. İsteyen balıkçılar 15 Nisandan itibaren getirilen düzenlemelere uymak şartı ile uluslararası sularda uzatama ağları ile avcılık yapabilecek. 2013- 2014 av sezonunda avcılıktan elde edilen üretimimizin önemli bir kısmı hamsi, istavrit ve palamut gibi balık türleridir.

İl Müdürlüğü olarak sürdürülebilir avcılığın sağlanması için 1.304 adet kontrol ve denetim yapıldı. Getirilen düzenlemelere aykırı hareket edenlere idari para cezası, ruhsat tezkerelerinin iptali veya askıya alınması, ürünlere ve av araçlarına el konulması gibi yaptırımlar uygulandı. Bu kapsamda; 3 balıkçı gemisinin ruhsatı iptal edildi, 3 ruhsat askıya alındı, 41 kişiye 39.764 TL para cezası uygulandı ve 7.264 kg ton ürüne el konuldu.

SAMSUN DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ KAYYUM ATAMASI

Samsun Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Kayyum Ataması

Bakanlığımız tarafından Samsun İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğine kayyum ataması gerçekleştirildi. Bakanlığımız kontrolörlerince düzenlenen soruşturma raporu doğrultusunda Samsun İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği asil ve yedek yönetim kurulu üyeleri Ahmet AYDOĞDU, İrfan AYDOĞDU, Yusuf YOLCU, Mustafa AYDOĞDU ve Ekrem KARAGÖL Bakanlık Makamının 03/06/2014 tarih ve 39 sayılı Oluru ile görevden alınmıştır.

Görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine kayyum heyeti olarak, Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı Dr.Habip MURUZ, İdari ve Mali İşler Şube Müdürü Fuat COŞKUN, Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürü Bekir KARAOSMANOĞLU, Mühendis Mustafa ŞEN ve Mühendis Erkan ALTINIŞIK görevlendirilmiştir.

SAMSUN HAYVAN SAĞLIK ZABITA KOMİSYONU TOPLANTISI

Samsun İli Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu, Vali Yardımcısı Haluk ŞİMŞEK Başkanlığında 16.04.2014 tarihinde toplandı.

Toplantıda; ilimizde 2014 yılında yürütülecek olan salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele çalışmaları, hayvan sevklerinde ve kaçak canlı hayvan kesimleri, gezginci arıcılık işlemleri, damızlık dişi hayvan kesimi ile gıda güvenliği konularında alınacak genel tedbirleri belirledi.

SİĞARANIN ZARARLARI ANLATILDI

31 Mayıs Dünya Tütünsüz Günü kapsamında, İl Tütün Kontrol Kurulu Alt Komisyonu kararları doğrultusunda 26 Mayıs 2014 pazartesi günü saat 09:00 da İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda "Sigaranın Zararları ve Bırakma Yöntemleri" hakkında bilgilendirme eğitimi, solunum fonksiyon testi ve karbondioksit ölçümü yapılmıştır. Toplantıya Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Erol BAŞ ve Şube Müdürlükleri personeli katılmıştır.

ÜRETİCİLERİN DÜŞÜK FAİZLİ KREDİ BORÇLARININ ERTELENMESİNE DAİR BAKANLAR KURULU KARARI

09/05/2014 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile; 23/08/2013 tarihinden 31/12/2014 tarihine kadar Türkiye genelinde meydana gelen yangın, aşırı sıcak zararı, samyeli, çığ, heyelan, taban suyu yükselmesi, sel-su baskını, fırtına, aşırı yağış, aşırı kar yağışı, kar fırtınası, dolu, kırağı, don, kuraklık, yıldırım düşmesi, ve hortum afetlerine maruz kalan ve bu afetler sebebiyle ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri ve seraları zarar gören Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Bakanlık) diğer kayıt sistemlerine göre kayıtlı gerçek ve tüzel kişi üreticilerin, 24/4/1969 tarihli Kooperatifler Kanunu kapsamında olup Bakanlığın görev alanı içerisinde yer alan tarımsal amaçlı kooperatiflerin ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (diğer kamu kurum ve kuruluşları hariç) T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki borçlarının ertelenmesine karar verilmiştir.

Karar kapsamında gerçek ve tüzel kişilerden ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri veya seraları en az % 30 oranında zarar gören ve bu durumları İl veya İlçe Hasar Tespit Komisyonlarınca belirlenenlerin borçları ertelenecektir.

Yukarıda belirtilen tarihler arasında ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri veya seraları en az %30 oranında zarar gören gerçek veya tüzel kişilerden; Hasar Tes-

pit Komisyonu Kararı tarihi itibarıyla borçları vadesinden itibaren 90 günlük süre içerisinde bulunan veya Tavsiye Olunacak Alacaklar hesaplarına aktarılmış bulunanların Hasar Tespit Komisyonu Kararı tarihinden itibaren 1 ay içerisinde, kredi borçlarının vadesi/taksit vadesi/hesap devresi henüz gelmemiş olmakla birlikte Hasar Tespit Komisyonu Kararı tarihinden itibaren bir yıllık süre içerisinde dolacak olanların ise vadesinden/taksit vadesinden/hesap devresinden itibaren bir ay içerisinde Banka veya Tarım Kredi Kooperatiflerine yazılı olarak müracaat etmesi gerekmektedir.

İLİMİZDE 8. ETAP KKYDP EKONOMİK YATIRIM DESTEKLEMELERİNDE 27 PROJE ONAY ALDI

Samsun İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Kadir GÜVEN, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi 8. Etap kapsamında İl Proje Değerlendirme Komisyonunda uygun olarak değerlendirilerek Bakanlığımıza sunulan 27 projenin tamamının destekleme kapsamına alındığını belirtti.

Kadir GÜVEN yaptığı açıklamada; 8. Eapta ilimizdeki değerlendirmede uygun bulunan 27 projenin tamamının Bakanlığımızca destekleme kapsamına alınmasının, Samsun ve Samsun tarımı için olumlu bir gelişme olduğunu kaydederek, bu projelerin amacının kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması, tarımsal pazarlama alt yapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, ve kırsal

toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulmasına vesile olduğunu, ayrıca hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan 27 projenin toplam proje tutarının 17.965.460,79 TL ve talep edilen hibe miktarının ise 7.849.777,91 TL" olduğunu, ilimizde bu programların uygulamaya konulduğu 2007 yılından bugüne kadar 119 projenin yatırım programına alınarak tamamlandığını, tamamlanan bu projelerin 50.336.215,30 TL'lik proje tutarına karşılık 23.412.503,78 TL hibe desteği ödemesi yapılarak yaklaşık 1.200 kişiye de istihdam sağlandığını ifade etti.

Hibe miktarından yararlanacak yatırımcılara yönelik olarak bir duyuruda bulunan Sayın Kadir Güven sözlerine şöyle devam etti. "Programa alınan projeler 01 Aralık 2014 tarihine kadar tamamlanacak olup, başvuru sahiplerinin hibe kaynaklarından yararlanabilmesi için hibe sözleşmesini imzalaması önkoşuldur. Kendilerine yapılan bildirim takip eden 90 gün içerisinde İl Müdürlüğü ile hibe sözleşmesi imzalamayan veya hibe sözleşmesi eki dokümanları tamamlayamayan yatırımcıların proje başvuruları ve bunlara ilişkin değerlendirme sonuçları iptal edilir. Bu nedenle başvuru sahibi tarafından kendilerine yapılan tebliğ tarihinden itibaren 90 gün içerisinde, Samsun İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüze gelerek gerekli işlemleri ve belgeleri tamamlaması ve hibe sözleşmesinin imzalanması gerekmektedir" dedi.

SAMSUN İLİ 8.ETAP K.K.Y.D.P EKONOMİK YATIRIMLAR HİBE SÖZLEŞMESİ İMZALAMAYA HAK KAZANAN PROJELER

S.NO	YATIRIMCI	KONUSU
1	Haşinoğlu Yumurta İmalat Tic.Ve San.A.Ş.	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.
2	Akça Kardeşler Tarım Ür.veTaş. Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
3	Haydaroğulları Gıda Tarım Hayvancılık Sanayi Ve Tic.Ltd.Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
4	Demirtürk Tarım Ür.Tic.Ve San. Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
5	Haser Tarım Mak. Bakliyat Un Yem Nak.Tic.Ve San.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
6	Doğanca Gıda Nak.Akar.Tar.Orm.ve SuÜr.Paz.İth.İhr.San. Tic.Ltd.Şti	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.
7	Karadeniz Kafes Santic.Ltd.Şti.	Tarımsal Ürünlerin Depo. (silo)
8	Atıklar Petrol Nakliyat İnş. Tur. San. ve Tic.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
9	Altınbaşak Un İrmik ve Yem San.Tic.A.Ş.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
10	Mer-Bak Gıda İnş. San.Tic.İhr. İth. A.Ş.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
11	Dereli Osmanoğlu Gıda San Ve Tic.Ltd Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
12	Taflan Un İnşaat San.Tic.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
13	Berk Yem Sanayi Ve Tic.Ltd Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
14	Yerebakanlar Tarım Gıda Bak.Nak.İth.İhr.Ve Tic.San.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
15	Botafarma Sağlık Ür.Tic.Ve San.Ltd.Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
16	Emenli Çiftlik Süt Ür.Gıda Tar.İnş.Hay.Nak.İth.İhr.San.Ltd.Şti	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.
17	Seyhanlar Gıda Paz. San.Tic.Ltd.Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
18	Mizagro Mizan Tarım Gıda Nak.İnş.Tic.Ltd.Şti.	Tarımsal Ürünlerin Depo. (silo)
19	Florya Entegre Et Gıd.Tar.Su Ür.Oto.M.Tur. İnş.İh.İth.San.Tic.Ltd.Şti	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.
20	Karadeniz Süt Ve Süt Ürünleri Gıda San.A.Ş.	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.
21	Erim İlaç Kozmetik Ve Gıda Ür.San.Ve Tic.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
22	Aydın Piring San. Ve Tic.Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
23	Kavak Çiçek Un Ve İrmik Tar.İnş.Gıda Nak.Ptr.Ü.S.V.Tic.Ltd.Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
24	Bafra Bereket Gıda Ür.Zah.Nak.İnş.Hay.Tic.Ve San.Ltd.Şti	Koyun, Keçi ve Manda Yat.
25	Bafra Bakliyat Piring San.veTic. Ltd.Şti.	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
26	Barışçıl Gıda Enerji İnş. Nak.Tur.İm.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti	Bitkisel Ürün İşlm ve Paket.
27	Samsun İli Arı Yet. Birliği	Hayvansal Ürün İşlm. ve Pakt.

İLİMİZDE FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL VE BELEDİYE MEZBAHALARI İNCELENDİ

İlimizde faaliyet gösteren özel ve belediye mezbahalarının üretim hijyeni ve teknolojik koşullarının durumu Bakanlıktan davet edilen 3 kişilik uzman ekip tarafından incelendi. Konuya ilişkin olarak bir açılıma yapan heyet başkanı Veteriner Hekim İskender ÖZDEMİR "Mezbahalarda kesilen hayvanlar ve elde edilen etler herhangi bir sağlık riski oluşturmamalı. Bu nedenle mezbahaların gerçekten asgari hijyenik ve teknolojik şartlara sahip olup olmadıkları tarafımızdan değerlendirilecek. İnceleme sonucu hazırlayacağımız rapor tesislere gönderilecek. Raporda belirtilecek teknik ve minimal teknolojik altyapılara ilişkin oranlar hijyenik bir üretim yapılmasını sağlayacaktır. Tespit edilen eksiklikleri gidermeyen mezbahaların faaliyetleri 31 Aralık 2014 tarihinde kapatılacaktır" dedi.

Yapılan incelemeye ilişkin İl Müdürü Kadir GÜVEN ise "Kesimhanelerin temel standartları ve temel kriterleri karşılayıp karşılamadıkları ve modern anlamda bir iyileştirmenin yapılması için kesimhane işletmecilerine rehber olması amacıyla Bakanlığımızdan uzman heyet talebimiz oldu. Uzmanlarımız ilimizdeki çalışmalarını tamamladılar. Hazırlayacakları rapor doğrultusunda mezbahaların modernizasyon süreci işleyecek. Mevzuat gereğince bu süreç 2014 yılı sonunda doluyor. Bu sürenin iyi kullanılarak yapılacak iyileştirmeler ile et hijyeninden kaynaklanan sağlık riskleri azaltılmış olacaktır" dedi.

KENEVİR YETİŞTİRİCİLİĞİ HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI

21 Ekim 1990 tarih ve 20672 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kenevir Ekimi ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik" kapsamında Bakanlığımız Bitkisel üretim Genel Müdürlüğünce ilimizde 9- 11 Haziran 2014 tarihleri arasında 3 gün süreli "Kenevir Yetiştiriciliği" Konulu hizmet içi eğitim çalışması yapılmıştır.

Orman İşletme Bölge Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen eğitim çalışmasına 30 ilden bu konuda çalışan Teknik Elemanlar katılım sağlamıştır. Eğitim çalışmasında Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden Kanber ÜLKER "Dünyada ve Türkiye'de Kenevir Sektörü", Dr. Mehmet HASDEMİR "Kenevir Ekimi ve Kullanımı Hakkında Yönetmelik", Sağlık Bakanlığı İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumundan Eczacı Ayşegül ÇELİKKANAT ise "Kenevirin İlaç Sanaayiinde Kullanım Olanakları" hakkında bilgi verdiler.

Eğitim çalışmasında Ondokuzmayıs Üniversitesi Tarla Bitkileri Bölümü Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Selim AYTAÇ "Kenevirin Sistematiği, Morfolojisi, Yetiştirme Teknikleri" hakkında bilgi verdi. Kenevir ekiminin ruhsata tabi olması nedeniyle yasal süresi içinde izin alarak ekimi yapılmayan Kenevir "Kaçak Ekim" kapsamında değerlendirilmesi konusunda ise Samsun Emniyet Müdürlüğünden Tolga BOS-TANCI bilgi vermişlerdir.

KAVAK, ÇARŞAMBA VE CANIK İLÇELERİMİZDE KIRSAL ALANDA KADIN FARKINDALIĞI SERTİFİKA TÖRENİ

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler, Yerel Düzeyde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Güçlendirilmesi Ortak Programı çerçevesinde Samsun Valiliğince desteklenen Kırsal Alanda Kadın Farkındalığının Arttırılması Projesi Eğitim Programı çerçevesinde Çarşamba, Kavak ve Canik Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüklerimizdeki birçok köyde yürütülen eğitimler tamamlanmıştır.

Eğitimler sonunda İlçe Kaymakamları, İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, İlçe Müdürleri, ilgili personel, diğer kurum

amirleri ve geniş bir çiftçi katılımıyla gerçekleşen belge törenlerinde; Çarşamba ilçemizden 78 kadın kursiyere, Canik ilçemizden 44 kursiyere, Kavak ilçemizden 120 kursiyere belgeleri dağıtılmıştır.

İl genelinde devam eden bu çalışmalarda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele, Ailenin Korunması, Kadın Hakları Ve Çocuk Hakları, Kırsal Alanda Kadın Girişimciliği Ve Liderlik, Kadın Sağlığı Ve Kansere Mücadele, Kişisel Gelişim Ve Etkili İletişim konularında eğitim çalışmaları yapılmıştır.

SAMSUN LİDER ÇOCUK TARIM KAMPI ETKİNLİKLERİ SONA ERDİ

Kampın ilk günü öğrenciler, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Kadir GÜVEN ve Milli Eğitim Müdürü Aytekin GİRGIN ile birlikte Samsun Valisi Hüseyin AKSOY'u makamında ziyaret etti.

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından, ilköğretim öğrencilerine doğa bilinci çevre farkındalığı kazandırmak, tarladan sofraya gıda üretim teknolojileri ve gıda güvenilirliği hakkında bilgi vermek amacıyla bir etkinlik planlandı.

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne düzenlenen 'Lider Çocuk Tarım Kampı' 16-20 Haziran tarihleri arasında yapıldı. Kampa 15 öğrenci katıldı ve bu öğrenciler Samsun Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenen Hüseyin Avni Asal İlköğretim Okulu ve Kalkancı İlköğretim Okulu 3. ve 4. sınıf öğrencileridir.

Öğrencilerin yanı sıra iki gönüllü öğretmende kamp

boyunca öğrencilere eşlik etti.

Çocuk Tarım Kampı Uygulamaları ile Bakanlığımız koordinatörlüğünde ve "Lider Çocuk Tarım Kampı" adı altında ilköğretim 3 ve 4.sınıf öğrencilerine; doğa bilinci ve çevre farkındalığı kazandırmak, tarladan sofraya gıda üretim teknolojileri ve gıda güvenilirliği hakkında bilgi vermek, çocuklarımıza doğa, çevre, küresel ısınma, tarım, gıda, kaynakların ekonomik kullanımı, atık yönetimi, iklim değişikliği konularında farkındalık kazandırmak ve doğadan kopuk yetişen çocukları sıkıştıkları dört duvar arasında binalardan çıkarmak ve doğa ile buluşmaları

amaçlanmaktadır.

Kamp esnasında çocuklara temel eğitim yanında uygulama ve demonstrasyon destekli aktif öğrenmeye yönelik eğitim verilmiştir. Bitkiler hakkında bilgi alan çocuklar, çiftlikten sofraya gıdanın yolculuğunu öğrenerek atık yönetimi, küresel ısınma, kaynak kullanımı-bilinçli tüketim hakkında bilgilendirilmişlerdir. Ayrıca kampa katılan çocuklara toplam 6 dersten oluşan eğitim kitap-

çıkları da dağıtılmıştır.

Açılışı gerçekleştirilen kampın ilk günü kampa katılan öğrenciler, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Kadir GÜVEN ve Milli Eğitim Müdürü Aytekin GİRĞİN ile birlikte Samsun Valisi Hüseyin AKSOY'u makamında ziyaret etti. Daha sonra Vali Hüseyin AKSOY, ziyaretine gelen öğrencilere Ömer SEYFETTİN hikâyelerinden oluşan kitap seti hediye etti.

KAYMAKAMLARIMIZ İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜ ZİYARET ETTİ

İlimiz Salıpazarı İlçesi Kaymakamı İskender ÇOLAK ve Ayvacık İlçesi Kaymakamı Can Kazım KURUCA İl Müdürlüğümüz Kadir GÜVEN' i makamında ziyaret ettiler. Ziyaret esnasında Kaymakamlarımız ile İl Müdürlüğümüz arasında tarımsal konularda bilgi alışverişinde bulunularak söz konusu ilçelerin tarımsal potansiyel ve problemleri hakkında konuşuldu.

İLİMİZ 2014 YILI FINDIK REKOLTE TAHMİNİ BELİRLENDİ

İlimiz 2014 yılı fındık rekolte belirlemek için 16-19 Haziran 2013 tarihleri arasında İl Müdürlüğümüz organizasyonu ile arazide yapılan çalışmalara; İl Müdürlüğümüz, Giresun Fındık Araştırma İstasyonu, Karadeniz İhracatçılar Birliği, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Fiskobirlik teknik elemanları ile Ziraat Odaları, Ticaret Borsası, Ticaret ve Sanayi Odaları temsilcilerinin katılımı sağlanmıştır.

Oransal yoğunluğa göre belirlenen sahil, orta ve yüksek kuşaktaki köylerde belirlenen fındık bahçelerinde, işaretlenen fındık dallarında yapılan çotanak sayımları esas alınarak fındık rekolte tahminleri yapılmıştır. Komisyon üyelerinin arazi çalışması sonucu elde edilen

veriler ışığında 20.06.2014 tarihinde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı Nail Kırmacı Başkanlığında yapılan toplantıda, İl Fındık Rekolte Tahmini Komisyonunca karara bağlanmıştır.

Sahil kuşaktaki bahçelerde verimin oldukça düşük olduğu orta kuşak ve yüksek kuşaktaki verimlerin normal seviyelerde olduğu belirlenmiştir. İlimiz 2014 yılı Fındık Rekoltesinin 83.000 hektar alandan 57.000 ton olarak gerçekleşeceği tahmini yapılmıştır. Geçen yılki üretim tahminimiz 73.000 ton civarındaydı.

Buna göre fındık üretiminin 16.000 ton az olarak gerçekleşeceği görülmektedir. Bu da, bu yılki üretimin geçen yıl üretimine göre % 22 oranında düşük olacağını göstermektedir.

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET
GÜVENİLİR GIDA
TÜKET

Güvenilir gıda, etiketli ve ambalajlı olandır.

Güvenilir gıda, muhafaza ve satış kurallarına uygun olandır.

Güvenilir gıda, son tüketim tarihi geçmemiş olandır.

Güvenilir gıda, gereği gibi hazırlanan ve korunandır.

Güvenilir gıda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan izin belgesi olan, fiziksel, kimyasal ve biyolojik riskleri taşımayan dır.

TÜKAS
Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi

2014 GELECEĞİMİZE YÖN VERME YILI

TÜKAS'a Kayıt Edildiğinden Emin Ol...

**Tarımsal faaliyeti olan her çiftçi
İl ve İlçe Müdürlüklerince TÜKAS'a kayıt edilecek.**

**30 MAYIS TARIMSAL
DESTEKLER İÇİN SON GÜN**

**Daha fazla bilgi için İl ve İlçe
Müdürlüklerine müracaat ediniz.**

WWW.TARIM.GOV.TR